

สพป.มุกดาหาร

คู่มือนิเทศการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือนิเทศ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหารเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัด ทั้งงานด้านนโยบายงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ งานตามกลุ่มงาน และงานตามกลุ่มเครือข่าย ที่รับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ เอกสารเล่มนี้ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 บทนำ
- ส่วนที่ 2 กรอบแนวคิดการนิเทศ
- ส่วนที่ 3 รูปแบบและเทคนิคการนิเทศการศึกษา
- ส่วนที่ 4 เครื่องมือนิเทศการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเป็นแนวทางและคู่มือสำหรับศึกษานิเทศก์ได้ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สู่เป้าหมายขององค์กรคุณภาพได้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือแผนปฏิบัติการนิเทศฉบับนี้ไว้ ณ โอกาสนี้

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	1
สารบัญ	2
ส่วนที่ 1 บทนำ	3
ความเป็นมา	3
วัตถุประสงค์	5
กลุ่มเป้าหมาย	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
ข้อมูลพื้นฐาน	6
ส่วนที่ 2 กรอบแนวคิดการนิเทศ	9
นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2561	9
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์	10
ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ สพฐ	11
กลยุทธ์การนิเทศการศึกษาของ สพ.ป. มุกดาหาร	21
ภารกิจกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	28
ส่วนที่ 3 รูปแบบและเทคนิคการนิเทศการศึกษา	29
คุณภาพที่ต้องการ	30
รูปแบบการนิเทศ	30
รูปแบบการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา 5 M Model	32
แนวทางการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาตามปณิธาน 3 ข้อ	35
เทคนิคการนิเทศแบบการสังเกตชั้นเรียน (classroom observation)	40
เทคนิคการนิเทศสอนแนะ (Coaching)	42
การนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching)	44
การนิเทศแบบพี่เลี้ยงและผู้สนับสนุน(Mentoring and Suporting)	46
การนิเทศแบบกัลยาณมิตร	47
เทคนิคการนิเทศโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC)	49
ส่วนที่ 4 เครื่องมือการนิเทศ	52
เครื่องมือการนิเทศ	53
ผู้จัดทำ	64

ส่วนที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการให้บริการช่วยเหลือ สนับสนุน เป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญการนิเทศการศึกษาเป็นการนิเทศที่ครอบคลุมถึงการนิเทศการสอน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากรเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ผู้นิเทศนอกจากจะมีบทบาทในการส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุนครูให้พัฒนาการเรียนการสอนพัฒนาหลักสูตร พัฒนาเทคนิควิธีการและนวัตกรรมทางการศึกษา และมาตรฐานศึกษานิเทศก์ของคุรุสภา 2556 มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานที่ 8 ได้กล่าวถึงศึกษานิเทศก์ไว้ว่าศึกษานิเทศก์ต้อง “ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี” ศึกษานิเทศก์มีภารกิจในการพัฒนาผู้รับการนิเทศโดยการให้คำปรึกษา แนะนำ หรือจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสำคัญตามเงื่อนไขที่ผู้นิเทศเสนอแนะ ดังนั้น ผู้นิเทศต้องประพฤติปฏิบัติให้เป็นที่ประจักษ์เสียก่อน เพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำ หรือกิจกรรมนั้นๆ มีน้ำหนัก มีความสำคัญน่าเชื่อถือผู้นิเทศจำเป็นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งบุคลิกภาพ การปฏิบัติตน มีคุณธรรมจริยธรรม จะช่วยให้ผู้รับการนิเทศเชื่อถือศรัทธาต่อการนิเทศการศึกษา และปฏิบัติตามด้วยความพึงพอใจ

ดังนั้น ศึกษานิเทศก์จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่จะนำพาคุณภาพการศึกษาของชาติไปสู่เป้าหมาย โดยเฉพาะในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ประเด็นสำคัญของการจัดระบบการศึกษาและการเรียนรู้ที่ต้องปฏิบัติอย่างเร่งด่วน 4 ประการหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ นอกจากนั้น ศึกษานิเทศก์ยังมีหน้าที่พัฒนาระบบการนิเทศให้เป็นการนิเทศแนวใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วอีกด้วย และเป็นที่ยังของครู ผู้บริหารและหน่วยงานทางการศึกษา ปัจจุบันหน่วยงานทางการศึกษาทุกหน่วยงานมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไว้ค่อนข้างสูงมาก

ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทอย่างเข้มแข็ง ร่วมกับประธานเครือข่าย ผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่าย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบแต่ละเครือข่ายออกนิเทศสังเกตชั้นเรียนครบทุกห้องเรียนทุกโรงเรียน ส่งผลให้สถานศึกษา ครู ในสังกัดมีความตื่นตัว ตระหนักในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการทดสอบระดับชาติทั้งชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพิ่มขึ้นและลำดับที่ของเขตพื้นที่ได้ลำดับที่ดีขึ้น

สภาพการนิเทศในปีการศึกษาที่ผ่านมา ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 10 คน ได้ปฏิบัติการนิเทศแบบทีมร่วมกับเครือข่าย (School Network) ออกนิเทศครบทุกโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง นอกนั้นเป็นการนิเทศเฉพาะกิจ เฉพาะกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจงานและกลุ่มงาน และมีการนิเทศโดยการประชุม อบรมสัมมนาตามแผนของเขตพื้นที่ ออกตรวจเยี่ยมตามความต้องการที่โรงเรียนเชิญ โดยให้โรงเรียนมีผลกระทบต่อเวลาในการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุด พยายามจัดอบรมในวันหยุดราชการ ใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและโครงการเป็นฐานโดยมี 4 รูปแบบได้แก่ School network , Stimulate development , Area Supervisor team , Roving team ,ทีมบริหารเขตพื้นที่

จากรายงานการนิเทศการศึกษาปีการศึกษา 2561 พบว่า โรงเรียนมีความต้องการรับการนิเทศ ต้องการช่วยเหลือและกำลังใจจากเขตพื้นที่การศึกษา เรื่องที่ต้องการให้ศึกษานิเทศก์นิเทศ คือ รูปแบบและเทคนิค

วิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning, PBL, Jittasuksa, Open Approach, สะเต็มศึกษา ระบบการประเมินและการประกันคุณภาพ การศึกษาแนวใหม่ การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรับเปลี่ยนใหม่, การวัดผลและประเมินระดับชั้นเรียน การสร้างข้อสอบตามตัวชี้วัด การสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การวิจัยในชั้นเรียน การใช้ ICT การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและจากการนิเทศ ติดตาม พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานวิชาการน้อย ขาดการนิเทศภายใน ปฏิบัติงานนอกสถานศึกษามากเกินไป ครู ผู้บริหารขาดขวัญและกำลังใจด้านการให้ความดีความชอบ และการนำจุดเน้นสู่การปฏิบัติยังไม่เป็นรูปธรรม ชัดเจน โดยเฉพาะกรอบการดำเนินงานการประเมิน สมศ. ด้านการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ การบริหารงานตามนโยบายที่มีการปรับเปลี่ยนบ่อย นโยบายการพัฒนาครู โดยใช้คู่มือ ซึ่งเป็นสิ่งที่ศึกษานิเทศก์ทุกคน จะต้องนำนโยบายที่สำคัญทางการศึกษาให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ คือ มีภาระงานตามโครงการ นโยบาย งานให้ความร่วมมือมีมาก รวมทั้งงานนโยบายเร่งด่วนนอกเหนือแผนปฏิบัติการค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถออกนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้ได้ ปัญหาบุคลากรน้อย ภาระงานและโรงเรียนในความรับผิดชอบจำนวนมาก ยานพาหนะราชการ และงบประมาณในการออกนิเทศจำกัดไม่เพียงพอ ต้องใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการออกนิเทศ นอกจากนั้นยังไม่สามารถนิเทศตามความต้องการของโรงเรียนได้ครอบคลุมในทุกๆ เรื่องเพราะมีข้อจำกัดเรื่องศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อย โดยเฉพาะการนิเทศการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน ที่จะต้องเข้านิเทศรายบุคคล รายห้องเป็นไปยาก ซึ่งเป็นความหวังและความต้องการของครูที่ต้องการรับการนิเทศในเรื่องที่มีปัญหา โดยทำงานเป็นระบบ ตั้งแต่ วิเคราะห์ วางแผน สร้างเครื่องมือนิเทศตามแผน ให้บริการสื่อประกอบการสอน และรายงานการนิเทศ

จากปัญหาและอุปสรรคที่พบ ศึกษานิเทศก์ได้แก้ปัญหการนิเทศหลายวิธีการ เช่น ประชุมอบรม สัมมนา การประชุม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) การนิเทศแบบทีม มอบเอกสารที่สำคัญได้ประชุมวางแผนงานร่วมกัน ให้โรงเรียนใช้ระบบการนิเทศภายใน ให้กระบวนการ PLC เพื่อบรรเทาปัญหาที่พบ และดำเนินการสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในปีการศึกษา 2561 ที่ผ่านมาพบว่า ผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ด้วยเหตุนี้การจัดทำคู่มือแผนปฏิบัติการนิเทศในปี นี้ จึงปรับกลยุทธ์การนิเทศใหม่ ให้ความสำคัญรอบคอบรัดกุมยิ่งขึ้น ใช้ฐานข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย พิจารณาข้อมูลรอบด้านเพื่อให้ผลการพัฒนาการจัดการศึกษาในปีนี้พัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อนิเทศพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง
3. เพื่อแก้ปัญหาการอ่านออกเขียนได้ และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
4. เพื่อนิเทศการพัฒนาคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทย ค่านิยมหลักของคนไทย และ

วิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนโยบายของ สพป.มุกดาหาร โดยใช้รูปแบบการนิเทศ 4 รูปแบบ และการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม 5 M Model
6. เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการ PLC (Profession Learning Community)

เป้าหมาย

1. ทุกโรงเรียนได้รับการนิเทศพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ทุกโรงเรียนได้รับการนิเทศพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง
3. ทุกโรงเรียนได้รับการนิเทศ และส่งเสริมการ แก้ปัญหาการอ่าน การเขียน และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
4. ทุกโรงเรียนนิเทศการพัฒนาคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทย ค่านิยมหลักของคนไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. ทุกโรงเรียนได้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับนโยบายของสพป.มุกดาหาร โดยใช้รูปแบบการนิเทศ 4 รูปแบบ และการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม 5 M Model
6. ทุกโรงเรียนในสังกัดได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC: Profession Learning Community)
7. ศึกษานิเทศก์ทุกคนสามารถปฏิบัติการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ได้อย่างน้อย 2 ครั้ง / โรงเรียน/ภาคเรียน
8. ศึกษานิเทศก์ทุกคน นิเทศเพื่อพัฒนา หรือ แก้ปัญหา ในสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) อย่างน้อย 1 เรื่อง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. โรงเรียนได้รับการนิเทศอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทัวถึง และตรงกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
2. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพผ่านกระบวนการเรียนรู้ชุมชนทางวิชาชีพ (PLC: Profession Learning Community)
3. ครูสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
4. ศึกษานิเทศก์ มีกรอบแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศอย่างเป็นระบบ แบบแผน
5. ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงมุกดาหาร มีพื้นที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา จำนวน 7 อำเภอ ดังตารางที่ 1-16

ตารางที่ 1 ข้อมูลจำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงมุกดาหาร ปีการศึกษา 2561

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน
1. อำเภอเมืองมุกดาหาร	78 โรงเรียน 1 สาขา
2. อำเภอคำชะอี	33
3. อำเภอดอนตาล	36
4. อำเภอนิคมคำสร้อย	34 โรงเรียน 1 สาขา
5. อำเภอดงหลวง	29
1. อำเภอห้วยใหญ่	15
2. อำเภอหนองสูง	18
รวม	243 โรงเรียน 2 สาขา

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559-2560 สพ.มุกดาหาร กับระดับประเทศ

กลุ่มสาระ การเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย ปี กศ.2560			เปรียบเทียบ 3 ปีการศึกษา			
	ประเทศ	สป.มท	สูงกว่า -ต่ำกว่า	ปี กศ. 2558	ปี กศ. 2559	ปี กศ. 2560	ปี 60-59 +เพิ่ม-ลด
ภาษาไทย	46.58	43.83	-2.75	45.79	49.14	43.83	-5.31
คณิตศาสตร์	37.12	33.94	-3.18	38.52	36.46	33.94	-2.52
วิทยาศาสตร์	39.12	37.60	-1.52	40.20	38.93	37.60	-1.33
ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	36.34	29.96	-6.38	32.98	28.93	29.96	1.03
เฉลี่ย	39.79	36.33	-3.46	39.37	38.37	36.33	-2.04

จากตาราง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อเฉลี่ยทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ เท่ากับ 39.79 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เท่ากับ 36.33 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างระดับเขตพื้นที่การศึกษากับระดับประเทศ พบว่า ระดับเขตพื้นที่การศึกษามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีความแตกต่างอยู่ระหว่าง 1.52-6.38 และเมื่อเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่า 3.46

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559-2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร กับการศึกษา ทั่วประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย ปีคศ.60			เปรียบเทียบ 2 ปีการศึกษา		
	ประเทศ	สพ.มท	+สูงกว่า -ต่ำกว่า	ปี คศ. 2559	ปี คศ. 2560	+เพิ่ม -ลด
ภาษาไทย	48.29	43.69	-4.60	42.09	43.69	1.60
คณิตศาสตร์	26.30	20.23	-6.07	23.23	20.23	-3.00
วิทยาศาสตร์	32.28	29.36	-2.92	32.13	29.36	-2.77
ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)	30.45	26.91	-3.54	26.79	26.91	0.12
เฉลี่ย	34.33	30.05	-4.28	33.77	30.05	-1.01

จากตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 เมื่อเฉลี่ยทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา กับระดับประเทศ พบว่า ระดับเขตพื้นที่การศึกษามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเมื่อเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่าอยู่ 4.28

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 - 2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร กับการศึกษา ทั่วประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย			
	ปีการศึกษา 2558	ปีการศึกษา 2559	ปีการศึกษา 2560	+เพิ่ม-ลด ปี 60-59
ด้านภาษา	39.51	47.04	47.20	+0.16
ด้านคำนวณ	33.03	34.40	34.99	+0.59
ด้านเหตุผล	41.80	48.56	42.26	- 6.3
เฉลี่ย	38.11	43.34	41.49	-1.85

จากตารางที่ 18 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เมื่อเฉลี่ยรวมทั้งสามด้าน ในปีการศึกษา 2559 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.34 ปีการศึกษา 2560 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.49 ซึ่งพบว่า มีค่าเฉลี่ยลดลง 1.85

ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา กลุ่มเครือข่าย และผู้นิเทศในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพรได้จัดกลุ่มเครือข่ายเพื่อให้เกิดความร่วมมือทางด้านวิชาการ ตลอดจนเพื่อการบริหาร มีรายละเอียดของสถานศึกษาและผู้นิเทศ ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลจำนวนโรงเรียนแยกตามกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา (ไม่รวมเอกชน)

กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา	จำนวนโรงเรียน สพฐ.
1. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก้มูกตาหาร	15 โรงเรียน
2. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาคำอาฮวนดงเย็น	17 โรงเรียน
3. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาไตรมิตรนพวัฒน์	17 โรงเรียน
4. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสะพานมิตรภาพ	12 โรงเรียน
5. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมืองน้ำทิพย์	18 โรงเรียน
6. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาคำชะอีคำบก	10 โรงเรียน
7. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาคำชะอีแก้วหน้า	11 โรงเรียน
8. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาคำชะอีศึกษาพัฒนา	12 โรงเรียน
9. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาดอนตาล	10 โรงเรียน
10. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาภูผาเทิบพัฒนา	15 โรงเรียน
11. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาภูสระดอกบัว	11 โรงเรียน
12. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาคำสร้อยนาอุดม	11 โรงเรียน
13. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่มกกชัยพัฒนา	13 โรงเรียน
14. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาธารบังอี	10 โรงเรียน
15. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาดงหลวง	15 โรงเรียน
16. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาดงหลวงตอนบน	16 โรงเรียน
17. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยใหญ่	15 โรงเรียน
18. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมืองหนองสูง	8 โรงเรียน
19. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาคีรีวง	11 โรงเรียน

ส่วนที่ 2

กรอบแนวคิดการนิเทศ

เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศและของโลก กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร จึงจัดทำคู่มือนิเทศการศึกษาประจำปีการศึกษา 2561 โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ของการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ วิธีการนิเทศ กำหนดขอบข่ายการนิเทศ ตัวชี้วัด และเป้าหมายการนิเทศ ให้สอดคล้อง นโยบาย กลยุทธ์ จุดเน้น มาตรการ หลักการ จุดเน้นของแผนปฏิบัติการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ กลยุทธ์จุดเน้นตามแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ในแต่ละปีงบประมาณ รวมทั้งศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง โดยในปีการศึกษา 2561 กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ได้ศึกษา วิเคราะห์นโยบาย กลยุทธ์ จุดเน้น มาตรการ หลักการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกลยุทธ์จุดเน้นตามแผนปฏิบัติการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร รวมทั้งศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน / การจัดการศึกษาปฐมวัย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน /การจัดการศึกษาปฐมวัย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ การสร้างและพัฒนาคนไทยเพื่ออนาคตของประเทศสร้างคนไทยให้เป็นคนดีและคนเก่ง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ เน้นการอ่านออกเขียนได้ คิดวิเคราะห์เป็น สามารถสร้างวิสัยทัศน์และวางแผนอนาคตที่ดีของตนเองได้ รวมถึงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของคนไทยและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติเป็นหลัก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณพ.ศ. 2561 ดังนี้

วิสัยทัศน์

การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
2. ส่งเสริม ให้ผู้เรียน มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการ ที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบ ต่อคุณภาพการศึกษา และบูรณาการการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดเป้าประสงค์ ดังนี้

1. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยและมีคุณภาพ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเสมอภาค
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
6. พื้นที่พิเศษ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา ที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน 4 ยุทธศาสตร์ได้แก่

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย

พันธกิจ

1. พัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างมีความสุข
2. พัฒนาครูและบุคลากรให้สามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติที่หลากหลายสอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก
3. น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างเหมาะสมกับวัยและบริบทของสถานศึกษา
4. นำสื่อ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาเด็กปฐมวัย
5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป้าประสงค์

1. เด็กปฐมวัยทุกคนมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพมีเจตคติต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างมีความสุข
2. ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติที่หลากหลาย สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก
3. ครูทุกคนน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดประสบการณ์ปฐมวัยอย่างเหมาะสมกับวัยและบริบทของสถานศึกษา
4. สถานศึกษามีสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อพัฒนาการเด็ก
5. มีเครือข่ายพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการที่หลากหลายและมีความต่อเนื่องในทิศทางเดียวกับสถานศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน / การจัดการศึกษาปฐมวัย

เป้าประสงค์ที่ 1 ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน / การจัดการศึกษาปฐมวัยทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยและมีคุณภาพ

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้การพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ
  - 1.1. พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
    - 1.1.1 ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษามีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ และสติปัญญาเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา
    - 1.1.2 ปลุกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการรวมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และห่างไกลยาเสพติด
    - 1.1.3 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพอย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป
    - 1.1.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย
    - 1.1.5 ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา
  - 1.2 พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
    - 1.2.1 ปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติและให้เกิดประสิทธิภาพ โดยลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตร ตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียนชุมชนท้องถิ่น และสังคม
    - 1.2.2 ส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีนวัตกรรม และ สิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลาย มีศูนย์รวมสื่อให้ครูสามารถยืมสื่อไปใช้ ในการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียน
    - 1.2.3 ปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผลให้สามารถพัฒนาและประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพเป็นรายบุคคล

1.2.4 ส่งเสริมสนับสนุนการผลการประเมินในระดับสถานศึกษาระดับชาติ (NT, O-NET) และระดับนานาชาติ (PISA) มาใช้พัฒนาการเรียนรู้อให้เกิดคุณภาพแก่ผู้เรียน

1.2.5 ส่งเสริมการจัดหลักสูตรทักษะอาชีพ ควบคู่ไปกับวิชาสามัญ

2. สร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.1 สร้างความเข้าใจและความตระหนักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและสาธารณชนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2 ประสาน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ในการกำกับดูแลและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.3 ประสานสถาบันที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อให้มีการคัดเลือกอย่างหลากหลายสอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

การเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน / การจัดการศึกษาปฐมวัย

เป้าประสงค์ที่ 2 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ และเสมอภาค

เป้าประสงค์ที่ 6 พื้นที่พิเศษ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา ที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

กลยุทธ์

1. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

1.1 สนับสนุนให้สถานศึกษามีคุณภาพมีรูปแบบการเรียนการสอนสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ มุ่งสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้ครอบคลุมทุกตำบล

1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดการศึกษาวิชาชีพโดยสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการหรือหน่วยงานอื่น

1.3 ส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายตามมาตรฐานและมีคุณภาพ ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนแต่ละบุคคลโดยมีความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบต่างๆ ทั้งใน รูปแบบปกติ รูปแบบเพื่อความเป็นเลิศ รูปแบบเพื่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษและรูปแบบการศึกษาทางเลือก

1.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง ชายแดน เกาะแก่ง เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้)

2. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.1 สร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบส่งเสริมความประพฤตินักเรียน และระบบ คัดกรองนักเรียน รวมถึงการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้เชื่อมโยงสัมพันธ์ กับเครือข่ายสหวิชาชีพทุกระดับ

2.2 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาที่เหมาะสม สำหรับเด็กด้อยโอกาส ที่ไม่อยู่ใน ทะเบียนราษฎร์ เช่น เด็กไร้สัญชาติ เด็กพลัดถิ่น เด็กต่างด้าว เด็กไทยที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชนเป็นต้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ 3 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงานและมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

เป้าประสงค์ที่ 6 พื้นที่พิเศษ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

กลยุทธ์

1. ลดภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา
  - 1.1 ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมโครงการในช่วงเปิดภาคเรียน
  - 1.2 ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการในลักษณะกลุ่มโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีจำนวนครูไม่เพียงพอ
    - 1.3 กำหนดนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาสอนอย่างน้อย 1 รายวิชาในโรงเรียนของตน และประสานบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีคุณวุฒิเหมาะสมช่วยสอนในโรงเรียนที่ครู ไม่เพียงพอ
    - 1.4 ประสานและส่งเสริมการทำงานของผู้มีจิตอาสา หรือการสนับสนุนบุคลากรจากองค์กรต่างๆ
2. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้วัดและประเมินผล และทักษะในการสื่อสารของครูให้มีสมรรถนะด้านการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
  - 2.1 เผยแพร่องค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม วิธีการจัดการเรียนรู้ แบบต่างๆ ตลอดจนการวัดและประเมินผล ให้สามารถนำมาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพ เป็นรายบุคคล
  - 2.2 พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคลในรูปแบบที่หลากหลาย โดยการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนา
  - 2.3 ส่งเสริมระบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา และครู ทั้งในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน หรือภาคส่วนอื่นๆ ตามความพร้อมของโรงเรียน
  - 2.4 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้
  - 2.5 ส่งเสริมครูให้จัดการเรียนรู้สู่ประชาอาเซียนคม
  - 2.6 ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะในการคุ้มครองดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ หรือต้องการการคุ้มครองพิเศษ
3. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
4. เสริมสร้างระบบแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน เกิดผลการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์
  - 4.1 ยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ
  - 4.2 ส่งเสริมความก้าวหน้าของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีวิทยฐานะสูงขึ้น
5. ส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู การเป็นครูมืออาชีพ และยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ

6. ส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรคณะบุคคลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวางแผน สรรหา ย้าย โอนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของโรงเรียน และชุมชน

6.1 สร้างความตระหนักกับองค์กรคณะบุคคลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการสรรหา ย้าย โอน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่ และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

6.2 ประสานสถาบันอุดมศึกษาผลิตครูวิชาเอกที่ตรงกับความต้องการสามารถจัดการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างหลากหลายได้ และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

เป้าประสงค์ที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และ สถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

เป้าประสงค์ที่ 5 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการทำงานแบบบูรณาการมีเครือข่ายการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและ กระจายอำนาจ และความรับผิดชอบสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

เป้าประสงค์ที่ 6 พื้นที่พิเศษ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

กลยุทธ์

1. กระจายอำนาจและความรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษา

1.1 ส่งเสริมสนับสนุนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความสามารถและมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการด้วยตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 บูรณาการการทำงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาระหว่างหน่วยงานต่างๆเพื่อส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาพัฒนาคุณภาพตามบริบทได้เพิ่มขึ้น

1.3 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

1.4 พัฒนาระบบการสื่อสารและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.5 พัฒนาระบบงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการศึกษา

1.6 พัฒนาระบบ กำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

1.7 แก้ไขปัญหาการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสม ให้ถูกต้องโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

2. ส่งเสริมเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

2.1 สร้างเครือข่ายในรูปแบบcluster ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกัน

2.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

2.2.1 ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทราบถึงความต้องการได้รับการช่วยเหลือของสถานศึกษาในการจัดการศึกษา

2.2.2 ประสานหน่วยงานทุกภาคส่วน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาช่วยเหลือสถานศึกษา

3. ส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนานโยบายและเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

4. ส่งเสริมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและองค์กรบุคคลให้มีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

4.1 ยกย่องเชิดชูเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและองค์กรบุคคลที่มีผลงานเชิงประจักษ์

4.2 สร้างแรงจูงใจให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรบุคคลให้มีผลงานเชิงประจักษ์

4.3 รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับองค์กร องค์กรบุคคลในการปรับปรุงแก้ไขและติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

5. ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่พิเศษและระดับตำบล

5.1 พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในพื้นที่พิเศษให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

5.2 วางแผนพัฒนาการศึกษาระดับตำบล (Educational Maps)

ผลผลิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการดำเนินงาน 6 ผลผลิต ดังนี้

- 1) ผู้จบการศึกษาก่อนประถมศึกษา
- 2) ผู้จบการศึกษามัธยมศึกษา
- 3) ผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย
- 4) เด็กพิการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสมรรถภาพ
- 5) เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 6) ผู้ที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาศักยภาพ

โดยมีหน่วยงานกำกับ ประสาน ส่งเสริมการจัดการศึกษาคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 183 เขต สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขตและสำนัก บริหารงาน การศึกษาพิเศษ ซึ่งมีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยปฏิบัติจัดการศึกษาเพื่อให้ภารกิจดังกล่าวสามารถตอบสนองสภาพปัญหาและรองรับการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายรัฐบาล

จุดเน้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 จุดเน้นการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ที่สอดคล้องกับ 6 ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. จุดเน้นด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
2. จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. จุดเน้นด้านพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ
4. จุดเน้นด้านการทดสอบการประเมินการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
5. จุดเน้นด้าน ICT เพื่อการศึกษา
6. จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

จุดเน้นด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

1. หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้มีการปรับปรุงตามความเหมาะสมดังต่อไปนี้
  - 1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียน
  - 1.2 โครงสร้างเวลาเรียนมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียน
  - 1.3 สถานศึกษาทุกแห่งมีการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในแต่ละช่วงชั้น
    - 1.4 สถานศึกษาใช้ STEM Education BBL DLTV
2. ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สำคัญสู่มาตรฐานสากล ดังต่อไปนี้
  - 2.1 ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคมและสติปัญญาที่สมดุลเหมาะสมกับสังคมวัยและเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข
  - 2.2 ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อ่านออกเขียนได้
  - 2.3 ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นไป อ่านคล่องเขียนคล่อง
  - 2.4 ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านภาษาด้านคำวณ และด้านเหตุผลผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเพิ่มขึ้น
  - 2.5 ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระหลักเพิ่มขึ้น
  - 2.6 ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาได้รับการส่งเสริมให้มีแรงจูงใจสู่อาชีพ ด้วยการแนะแนวและได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะที่เหมาะสมเพื่อการมีงานทำในอนาคต
  - 2.7 ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะชีวิต และ การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมตามช่วงวัย
  - 2.8 ผู้เรียนได้รับการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพเป็นรายบุคคล
3. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รวมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และห่างไกลยาเสพติด
  - 3.1 ผู้เรียนระดับประถมศึกษา ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
  - 3.2 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีทักษะการแก้ปัญหา และอยู่อย่างพอเพียง
  - 3.3 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความมุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน สามารถปรับตัวเข้ากับพหุวัฒนธรรม บนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย
4. ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นรายบุคคลได้แก่
  - 4.1 ผู้พิการ
  - 4.2 ผู้ด้อยโอกาสและผู้เรียนในพื้นที่พิเศษ
  - 4.3 ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ
  - 4.4 ผู้เรียนภายใต้การจัดการศึกษาโดยครอบครัว สถานประกอบการ และศูนย์การเรียน
  - 4.5 ผู้เรียนที่ต้องการความคุ้มครองและช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ

ตัวชี้วัดด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

1. หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้มีการปรับปรุงตามความเหมาะสม
  - หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียน
  - โครงสร้างเวลาเรียนได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียน
  - สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในแต่ละช่วงชั้น
  - ร้อยละ 90 ของสถานศึกษาใช้STEM Education BBL DLTV
2. ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สำคัญสู่มาตรฐานสากล
  - ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาทุกคนได้รับการเตรียมความพร้อมตามช่วงวัย
  - ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกคนอ่านออกเขียนได้
  - ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นไปทุกคน อ่านคล่องเขียนคล่อง
  - ค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ของการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
    - ค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระหลัก 4 วิชาโดยรวมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
    - ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนมีแรงจูงใจสู่อาชีพและการมีงานทำในอนาคต
    - ผู้เรียนทุกคนมีทักษะในการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะชีวิต และทักษะการใช้เทคโนโลยี
      - ร้อยละ 50 ของผู้เรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเรียนต่อสายอาชีพผู้เรียนทุกคนได้รับการวัดและประเมินผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์(E-testing)
3. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รวมทั้งมีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และห่างไกลยาเสพติด
  - ผู้เรียนทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สอดคล้องตามช่วงวัย
  - ผู้เรียนทุกคนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - ผู้เรียนทุกคนป้องกันตนเองให้ห่างไกลยาเสพติดและการแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียน
4. ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นรายบุคคล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ตรงตามความต้องการของบุคคล และสถานศึกษา
  - 1.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาวิธีจัดการเรียนรู้ที่ใช้ทักษะกระบวนการคิดรวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
  - 1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัย

1.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการนิเทศแบบกัลยาณมิตร จากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา และครู ทั้งในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน หรือภาคส่วนอื่น ความพร้อมของโรงเรียน

1.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้ เกี่ยวข้อง และทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้

1.5 ครูจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

1.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีจิตวิญญาณของความเป็นครูมืออาชีพและยึดมั่นใน จรรยาบรรณวิชาชีพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารงาน ทุกด้าน ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงานและมีผลการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์

4. องค์กร องค์กรคณะบุคคล และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวางแผนสรรหา ย้าย โอนครูและบุคลากร ทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

ตัวชี้วัดด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ตรงตามความต้องการของบุคคล และสถานศึกษา

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนผ่านการประเมินการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ ทักษะ กระบวนการคิด การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการ สื่อสาร
- ศึกษานิเทศก์ทุกคน สามารถนิเทศและช่วยเหลือครูให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ID- Plan และนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง

2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถบริหารงาน ทุกด้าน ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

- ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรง (โรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนในฝัน และโรงเรียนดี ประจำตำบล โรงเรียนประชารัฐ)มีความสามารถบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในระดับดีขึ้น

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน และมีผลการปฏิบัติงาน

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนที่มีผลการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

4. องค์กร องค์กรคณะบุคคล และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวางแผนสรรหา ย้าย โอนครูและบุคลากร ทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

- คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และ คณะกรรมการสถานศึกษามีการบริหารงานบุคคลเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

จุดเน้นด้านพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

1. สถานศึกษาสร้างค่านิยมเชิงบวกในการเรียนสายอาชีพ เพื่อลดสัดส่วนการเรียนสายสามัญ
2. หน่วยงานทุกระดับมีการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ตัวชี้วัดด้านพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

1. สถานศึกษาทุกแห่งสร้างค่านิยมเชิงบวกในการเรียนสายอาชีพเพื่อลดสัดส่วนการเรียนสายสามัญ
2. ร้อยละ 80 ของหน่วยงานทุกระดับมีการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

จุดเน้นด้านการทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

1. ระบบการประเมินสถานศึกษาและผู้เรียนมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน
  2. ระบบทดสอบเพื่อประเมินผ่าน หรือซ้ำชั้น มีการพัฒนาให้เหมาะสมในการจบการศึกษา
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษามีการพัฒนาตามมาตรฐานผู้ประเมิน

ตัวชี้วัดด้านการทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

1. ระบบการประเมินสถานศึกษาและผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน
  2. ระบบทดสอบเพื่อประเมินผ่าน หรือซ้ำชั้น ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมในการจบการศึกษา
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. ผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาทุกคนได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานผู้ประเมิน

จุดเน้นด้านICT เพื่อการศึกษา

1. หน่วยงานทุกระดับพัฒนาระบบ ICT เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน
2. หน่วยงานทุกระดับพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นฐานเดียวกันในเรื่องข้อมูลนักเรียน ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลสถานศึกษาและข้อมูลข้าราชการและบุคลากรอื่น ในการใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
3. หน่วยงานทุกระดับพัฒนา DLTV DLIT ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน
4. ผู้เรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้ในการเรียนรู้

ตัวชี้วัดด้าน ICT เพื่อการศึกษา

1. หน่วยงานทุกระดับได้รับการพัฒนาระบบ ICT เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน
2. หน่วยงานทุกระดับได้รับการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นฐานเดียวกันในเรื่องข้อมูลนักเรียน ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลสถานศึกษาและข้อมูลข้าราชการและบุคลากรอื่นในการใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
3. หน่วยงานทุกระดับได้รับการพัฒนา DLTV DLIT ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและผู้เรียน
4. ผู้เรียนทุกคนมีคอมพิวเตอร์ใช้ในการเรียนรู้

จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

1. หน่วยงานทุกระดับบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจการสร้างเครือข่ายและรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน
  - 1.1 สถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกตามที่กำหนดได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล
  - 1.2 สถานศึกษาขนาดเล็กได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพการจัดการศึกษา
  - 1.3 สถานศึกษาที่มีความพร้อมรับการกระจายอำนาจมีรูปแบบการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  - 1.4 สถานศึกษาบริหารจัดการร่วมกันโดยใช้การวางแผนพัฒนาการศึกษาในระดับตำบล (Educational Maps)
  - 1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารร่วมกันในรูปแบบ cluster อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ โดยใช้มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.7 หน่วยงานทุกระดับพัฒนาคุณภาพการศึกษาสร้างระบบสวัสดิการสวัสดิภาพและความปลอดภัยให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่พิเศษ

1.8 หน่วยงานทุกระดับพัฒนาระบบ กำกับ ติดตามและประเมินผลเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

1.9 หน่วยงานทุกระดับปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณและเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ

1.10 หน่วยงานทุกระดับ ยกย่องเชิดชูเกียรติ หน่วยงาน องค์กรคณะบุคคลและบุคลากรที่มีผลงานเชิงประจักษ์

1.11 หน่วยงานทุกระดับ ส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและพัฒนากิจการการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

1.12 หน่วยงานทุกระดับมีการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

2. หน่วยงานทุกระดับ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.1 หน่วยงานทุกระดับส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.2 หน่วยงานทุกระดับส่งเสริมการระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา

2.3 หน่วยงานทุกระดับ รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อปรับปรุงพัฒนากิจการการศึกษา

ตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการ

1. หน่วยงานทุกระดับบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การสร้างเครือข่าย และรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

- สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

- สถานศึกษาทุกแห่งที่เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกตามที่กำหนด

- ร้อยละ 60 ของสถานศึกษาขนาดเล็กบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

- ร้อยละ 60 ของสถานศึกษาระดับตำบลมีการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- เครือข่าย cluster ทุกแห่งบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- สถานศึกษาทุกแห่งมีการจัดทำแผนเผชิญเหตุภัยพิบัติต่างๆและบูรณาการในการเรียนรู้

- ร้อยละ 80 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผ่านการประเมินมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในระดับดีมากขึ้นไป

- เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 96 และงบลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 87

- ร้อยละ 1 ของสถานศึกษา ได้รับการพัฒนาให้เป็นหน่วยเบิกจ่ายตรง

- สถานศึกษาทุกแห่ง สามารถพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนและดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งผ่านการประเมินตามโครงการคุณธรรม และ

ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

- หน่วยงานทุกระดับมีผลงานเชิงประจักษ์ที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

- ร้อยละ 80 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีงานวิจัยและนำผลการวิจัย

ใช้พัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษา

2. หน่วยงานทุกระดับ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

- สำนักเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาทุกแห่งได้รับความร่วมมือ ส่งเสริมและสนับสนุน

ทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

- สถานศึกษาทุกแห่งในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สามารถพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียน

อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มุกดาหาร ได้ร่วมกันจัดทำกลยุทธ์ในการดำเนินการนิเทศ ปีการศึกษา 2561 ไว้ดังนี้

ปรัชญา

เป็นเพื่อนร่วมคิด เป็นมิตรร่วมพัฒนา ยกระดับคุณภาพการศึกษา นำพาสู่ความเป็นเลิศ

วิสัยทัศน์ (VISION)

นิเทศเต็มพื้นที่ อย่างมีกระบวนการ ร่วมประสานเครือข่าย ให้ได้คุณภาพ

ค่านิยมองค์กร

สร้างศรัทธา สามัคคี มีวินัย ใฝ่ใจ บริการ

พันธกิจ

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวิสัยทัศน์ กลุ่มนิเทศจึงได้กำหนดพันธกิจหน้าที่ ดังนี้

1. นิเทศ และพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ได้อย่างมีคุณภาพ

2. ส่งเสริม นิเทศ ให้สถานศึกษา มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐาน การศึกษาชาติ

3. ส่งเสริม นิเทศ ให้สถานศึกษา มีระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. นิเทศและพัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ

5. พัฒนาระบบการนิเทศติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารการจัดการศึกษา
6. ศึกษา วิจัย และพัฒนาให้สถานศึกษา มีคุณภาพได้มาตรฐาน

จุดเน้น

1. เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม
2. เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษา ให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึงเด็กพิการ และด้อยโอกาส มีความรู้ และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป โดยเฉพาะทักษะการอ่าน การเขียน และการคิด เพื่อให้มีความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูง และโลกของการทำงาน
3. เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กับ เนื้อหา ทักษะ และกระบวนการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย มาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการสอน การพัฒนาทางวิชาชีพและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
4. ยกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจและไว้วางใจ ส่งเสริมให้รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับนักเรียนที่สอดคล้องกับวิชาชีพ
5. เร่งสร้างระบบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นองค์กรคุณภาพที่แข็งแกร่ง และมีประสิทธิภาพเพื่อการให้บริการที่ดีมีความสามารถรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐานได้เป็นอย่างดี
6. เร่งรัดปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจ และมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจนเป็นสถานศึกษาคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ที่สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล
7. สร้างระบบการควบคุมการจัดการการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีข้อมูลสารสนเทศ และข่าวสาร เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างพร้อมบริบูรณ์และมีนโยบายการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม
8. สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการให้บริการที่ดี ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เร่งรัดการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ปรับปรุงระบบของโรงเรียน ให้เป็นแบบร่วมคิดร่วมทำ การมีส่วนร่วม และการประสานงานสามารถใช้เครือข่ายการพัฒนาการศึกษา ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรวิชาชีพ กลุ่มบุคคล องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน และองค์กรสังคมอื่น
9. เร่งปรับระบบการบริหารงานบุคคล มุ่งเน้นความถูกต้อง เหมาะสม เป็นธรรม ปราศจากคอร์รัปชั่น ให้เป็นปัจจัยหนุนในการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ ขวัญและกำลังใจ สร้างภาวะจูงใจ แรงบันดาลใจ และความรับผิดชอบในความสำเร็จตามภาระหน้าที่
10. มุ่งสร้างพลเมืองดีที่ตื่นตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้และทำให้การศึกษานำการแก้ปัญหาสำคัญของสังคม รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชั่น
11. ทุ่มมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่ล้าหลังและโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ได้คุณภาพ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

เป้าประสงค์

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย จึงกำหนดเป้าประสงค์ ดังนี้

1. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย และมีคุณภาพ
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
3. กลุ่มนิเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพ ระดับมาตรฐานสากล
4. เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาค ส่วนในการจัดการศึกษาโดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

การพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าประสงค์ที่ 1 ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย และมีคุณภาพ

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ
  - 1.1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
    - 1.1.1 ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา เตรียมความพร้อมเข้าสู่การเรียนในระดับประถมศึกษา
    - 1.1.2 ปลุกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รวมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และห่างไกลยาเสพติด
    - 1.1.3 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพอย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป
    - 1.1.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย
    - 1.1.5 ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา

1.2 พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

1.2.1 ปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ โดยลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตร ตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม

1.2.2 ส่งเสริม สนับสนุนการใช้ สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีนวัตกรรม และ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่หลากหลาย มีศูนย์รวมสื่อให้ครูสามารถยืมสื่อไปใช้ ในการจัดการเรียนรู้ ในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

1.1.3 ปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผล ให้สามารถพัฒนาและประเมินผลผู้เรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพเป็นรายบุคคล

1.2.4 ส่งเสริม สนับสนุนการนำผลการประเมินในระดับสถานศึกษา ระดับชาติ (NT, O-NET) และระดับนานาชาติ (PISA) มาใช้พัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดคุณภาพแก่ผู้เรียน

2. สร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.1 สร้างความเข้าใจและความตระหนักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่ผู้ปกครองชุมชน สังคม และสาธารณชนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2 ประสานส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วน ในการกำกับดูแล และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ 2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์

1. ลดภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.1 ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมโครงการในช่วงเปิดภาคเรียน

1.2 ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการในลักษณะกลุ่มโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีจำนวนครูไม่

เพียงพอ

1.3 กำหนดนโยบาย ให้ผู้บริหารสถานศึกษาสอนอย่างน้อย 1 รายวิชา ในโรงเรียนของตนและ ประสานบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมช่วยสอนในโรงเรียนที่ครูไม่เพียงพอ

2. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และทักษะในการสื่อสารของครูให้มีสมรรถนะด้านการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 เผยแพร่องค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม วิธีการจัดการเรียนรู้ การสอนคิดแบบต่างๆ ตลอดจนการวัดและประเมินผล ให้สามารถนำมาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพเป็นรายบุคคล

2.2 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคล ในรูปแบบที่หลากหลาย โดยการประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการ สื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนา

2.3 ส่งเสริมระบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ทั้งในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน หรือภาคส่วนอื่นๆ ตามความพร้อมของโรงเรียน

2.4 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้

2.5 ส่งเสริมครูให้จัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

2.6 ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะในการคุ้มครองดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ หรือต้องการการคุ้มครองพิเศษ

3. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

4. เสริมสร้างระบบแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน เกิดผลการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์

4.1 ยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ

4.2 ส่งเสริมความก้าวหน้าของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีวิทยฐานะสูงขึ้น

5. ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู การเป็นครูมืออาชีพ และยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

เป้าประสงค์ที่ 3 กลุ่มนิเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

เป้าประสงค์ที่ 4 เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

กลยุทธ์

1. กระจายอำนาจและความรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาพัฒนาระบบ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2. ส่งเสริมเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทราบถึงความต้องการได้รับการช่วยเหลือของสถานศึกษาในการจัดการศึกษา

3. ส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนานโยบายและเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

4. ส่งเสริมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรคณะบุคคล ให้มีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

4.1 ยกย่องเชิดชูเกียรติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรคณะบุคคลที่มีผลงานเชิงประจักษ์

4.2 สร้างแรงจูงใจให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรคณะบุคคลให้มีผลงานเชิงประจักษ์

จุดเน้นการนิเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดจุดเน้นการดำเนินงาน
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 จุดเน้นด้านผู้เรียน

1.1 นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญ สู่มาตรฐานสากล ดังต่อไปนี้

1.1.1 นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์
จิตใจ และสติปัญญาที่สมดุล เหมาะสมกับวัย และเรียนรู้อย่างมีความสุข

1.1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) กลุ่มสาระหลัก เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

1.1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านภาษา อ่านออกเขียนได้ ด้านคำนวณ
และด้านการใช้เหตุผลที่เหมาะสม

1.1.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการส่งเสริมให้มีแรงจูงใจสู่
อาชีพ ด้วยการแนะแนว ทั้งโดยครูและผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ (ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า สถานประกอบการใน/นอก
พื้นที่) และได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพสุจริตในอนาคต

1.1.5 นักเรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสาร
อย่างสร้างสรรค์อย่างน้อย 2 ภาษา ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เหมาะสมตามช่วงวัย

1.2 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะและทักษะ
ทางสังคมที่เหมาะสม

1.2.1 นักเรียนระดับประถมศึกษา ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

1.2.2 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีทักษะการแก้ปัญหา และอยู่อย่างพอเพียง

1.2.3 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความมุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน และสามารถ
ปรับตัวเข้ากับพหุวัฒนธรรม บนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย

1.3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาเต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล
ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

1.3.1 เด็กพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นรายบุคคลด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ตามหลักวิชา

1.3.2 เด็กด้อยโอกาสและเด็กในพื้นที่พิเศษ ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน
การเรียนรู้ของหลักสูตร และอัตลักษณ์แห่งตน

1.3.3 นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการส่งเสริมให้มีความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยี พื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา กีฬา ดนตรีและศิลปะ

1.3.4 นักเรียนที่เรียนภายใต้การจัดการศึกษาโดยครอบครัว สถานประกอบการ บุคคล องค์กรวิชาชีพ องค์กร
เอกชน องค์กรชุมชน และองค์กรสังคมอื่น และการศึกษาทางเลือก ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน

1.3.5 เด็กกลุ่มที่ต้องการการคุ้มครองและช่วยเหลือเป็นพิเศษ ได้รับการคุ้มครองและ
ช่วยเหลือเยียวยา ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

1.3.6 เด็กวัยเรียนในถิ่นทุรกันดาร ได้รับการศึกษาและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ส่วนที่ 2 จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 2.1 ครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในการสื่อสารมีสมรรถนะในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
  - 2.1.1 ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน การสอนคิดแบบต่างๆและการวัดประเมินผลให้สามารถพัฒนาและประเมินผลนักเรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพเป็นรายบุคคล
  - 2.1.2 ครูสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสารอย่างเหมาะสม
  - 2.1.3 ครูได้รับการนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา และครูทั้งในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน หรือภาคส่วนอื่น ๆ ตามความพร้อมของโรงเรียน
  - 2.1.4 ครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้
  - 2.1.5 ครูจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียน
  - 2.1.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีจิตวิญญาณของความเป็นครู การเป็นครูมืออาชีพ และยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารงานทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล
- 2.3 ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน
- 2.4 องค์กร คณะบุคคลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง วางแผนและสรรหาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน และสังคม

ส่วนที่ 3 จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

- 3.1 สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ บริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน
  - 3.1.1 โรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอก และที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือ นิเทศ ติดตามและประเมินผล โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน และเป็นผู้ประสานงานหลัก ให้โรงเรียนทำแผนพัฒนาเป็นรายโรง ร่วมกับผู้ปกครองชุมชน และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ โดยใช้มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา
  - 3.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาระบบช่วยเหลือ กำกับ ติดตามตรวจสอบ การบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง
  - 3.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชิดชูเกียรติโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อัตราการออกกลางคันลดลง มีพฤติกรรมเสี่ยงลดลงอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง
- 3.2 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - 3.2.1 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับทั้งส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - 3.2.2 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับทั้งส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ส่งเสริมการระดมทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จุดประสงค์ของการนิเทศ

1. เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ คิดวิเคราะห์ และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านได้เต็มศักยภาพ
2. เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้เห็นความสำคัญของกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศ และกระบวนการวัดผลประเมินผล โดยใช้ข้อมูลของการทดสอบทุกระดับในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษา
4. เพื่อให้เน้นคุณลักษณะที่สำคัญของชาติให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ได้แก่ ค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้านหลักธรรม จริยธรรม ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
5. เพื่อให้สถานศึกษาปฏิบัติตามนโยบายของระดับกระทรวง ระดับกรม และระดับเขตพื้นที่การศึกษา

กลยุทธ์ (Strategic)

- กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพการอ่าน การเขียน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน
- กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง
- กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้
- กลยุทธ์ที่ 5 ปลูกฝังคุณธรรมความสำนึกความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษา

ภารกิจกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษามีภารกิจในการดำเนินการ 6 กลุ่มงาน กับอีก 1 งาน คือ กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา งานธุรการ และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย รายละเอียดแต่ละกลุ่มงานมีดังนี้

1. กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้
2. กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา
3. กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
4. กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา
5. กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
6. กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา
7. งานธุรการ

ส่วนที่ 3

รูปแบบและเทคนิคการนิเทศการการศึกษา

ปีการศึกษา 2561 กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ได้วิเคราะห์นโยบายและเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ในการพัฒนาการศึกษา โดยสรุปเรื่องที่ต้องดำเนินการนิเทศร่วมกันดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาการศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) ในสถานศึกษา
2. การยกระดับคุณภาพผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 (O-NET)
3. การแก้ไขปัญหาและพัฒนาการอ่านออกเขียนได้โดยใช้นวัตกรรม 5 M model
4. ยกระดับคุณภาพภาษาอังกฤษ (การพัฒนาทักษะการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนว CLT)
5. โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ / โรงเรียนดีประจำตำบล/โรงเรียน ICU /โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. / โครงการโรงเรียนสุจริต
6. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา/และการประเมินมาตรฐานแนวใหม่
7. การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการเรียนรวมตามแผน IEP
8. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ DLT/DLIT /BBL/ New DLTV
9. พัฒนาทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21 STEM Education
10. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียน
11. การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เช่น PBL
12. การจัดการเรียนรู้แบบเปิด Open Approach
13. การนิเทศการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย / โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย / การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในบริบท สพฐ. / การจัดประสบการณ์พัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาสมอง Brain Band Learning: BBL) เล่นตามรอยพระยุคลบาทกับการเรียนรู้จากสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา (ห้องสมุดลิง)
14. ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้
15. ระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เข้มแข็ง
16. การศึกษาเพื่อการมีงานทำ
17. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะในโรงเรียน
18. สถานศึกษาพอเพียง/การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

คุณภาพที่ต้องการ

๐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 4:4:5
2. ศึกษานิเทศก์ทุกคนดำเนินการนิเทศโรงเรียนที่รับผิดชอบ 2 ครั้ง ต่อภาคเรียน ร่วมกับทีมผู้บริหารเครือข่าย

๐ โรงเรียน

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สมดุลด้วยทั้งปัญญาภายในและภายนอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 4:4:5
2. โรงเรียนใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) ในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ทุกโรงเรียนมีการเตรียมพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมคูลรอบด้าน มีความพร้อมเหมาะสมตามวัย
4. โรงเรียนขนาดเล็กจัดการศึกษาร่วมกับ DLTV /โรงเรียนขนาดใหญ่ใช้ DLIT อย่างมีคุณภาพ
5. ยกระดับคุณภาพการอ่านและการเขียนภาษาไทย (อ่านออกเขียนได้) ครบ 100 %
6. ยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
7. การดำเนินงาน โครงการ ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้
8. พัฒนาทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21 STEM Education
9. โรงเรียนพระราชรัฐ และ โรงเรียนดีประจำตำบล
10. โรงเรียนทุกโรงเรียนมีระบบการนิเทศภายในที่เข้มแข็งและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รูปแบบการนิเทศ (4 ways Supervision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดการนิเทศเป็น 4 รูปแบบหลัก ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การนิเทศโดยทีม School Network เป็นการนิเทศโดยคณะผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่าย พัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกับศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบเครือข่าย มีขั้นตอนดังนี้

1. คณะผู้นิเทศประชุมวางแผน กำหนดปฏิทินออกนิเทศ กำหนดโรงเรียน แบ่งชั้นเรียนที่จะเข้าสังเกต กำหนดการนิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
2. เตรียมเครื่องมือนิเทศ เช่น แบบบันทึกการติดตามงานนโยบาย แบบบันทึกการสังเกตชั้นเรียน แบบวัดการอ่านออกเขียนได้ การคิดคำนวณ
3. ออกนิเทศตามกำหนด โดย ภาคเช้า 1 โรงเรียน ภาคบ่าย 1 โรงเรียน สังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูทุกห้อง แบ่งเข้าคนละ 1 ห้องอย่างน้อย ใช้เวลาการสังเกต 1 ชั่วโมงเต็ม (เช่น 9.00-10.00) ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ครูสอน ณ วันนั้นและชั่วโมงนั้น หลังจากครบ 1 ชั่วโมง ผู้นิเทศทุกคนและครูผู้รับการนิเทศมานั่งประชุมสะท้อนผลร่วมกัน จนครบทุกคน ลงสมุดนิเทศของโรงเรียนพร้อมสำเนา นำกลับมามีด้วย

4. คณะนิเทศ สรุปรายการการนิเทศของโรงเรียนทุกโรงเรียนในเครือข่ายตามแบบบันทึกการนิเทศ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ พร้อมเขียนรายงานการเดินทาง ส่งกลุ่มงานนิเทศฯ สพป. มุกดาหาร โดยศึกษานิเทศก์หรือเลขานุการเครือข่าย เพื่อรวบรวมเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ
5. นำผลการนิเทศไปวางแผนร่วมกับเครือข่ายในการพัฒนาและออกนิเทศในครั้งต่อไป

รูปแบบที่ 2 การนิเทศกระตุ้นพัฒนาการ(Stimulate Development : SD) เป็นการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบแต่ละกลุ่มงาน ตามขอบข่ายภารกิจกลุ่มงาน/กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ ซึ่งอาจเป็นงานนโยบายเร่งด่วน งานเฉพาะกิจของกลุ่มงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจ วิเคราะห์ภารกิจงานกำหนดวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้ชัดเจน
2. วางแผนการดำเนินงาน ออกแบบเทคนิควิธีการนิเทศ เช่น การอบรม สัมมนา เสวนา นำเสนองาน /ประชุมปฏิบัติการดำเนินการแบบมีส่วนร่วม ออกนิเทศรายบุคคล เป็นต้น
3. เตรียมสื่อเครื่องมือนิเทศ กำหนดปฏิทิน/กลุ่มเป้าหมายการนิเทศ อื่นๆที่เกี่ยวข้อง
4. ปฏิบัติการนิเทศปฏิทิน
5. สรุปรายงานการนิเทศกลุ่มเป้าหมาย ตามเครื่องมือนิเทศที่กำหนด ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ แนวนรูปแบบหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ
6. ให้ข้อมูลป้อนกลับซึ่งกันและกันนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาในครั้งต่อไป

รูปแบบที่ 3 การนิเทศโดยทีมศึกษานิเทศก์ประจำเครือข่าย (Area Supervisor Team :AST) เป็นการนิเทศการศึกษาโรงเรียนทุกโรงเรียนในเครือข่ายที่รับผิดชอบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาปฐมวัย และระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษา O-NET, NT ,RT และสภาพปัญหา บริบทโรงเรียนในเครือข่าย
2. จัดกลุ่มเป้าหมายการพัฒนา (โรงเรียน ครู นักเรียน)
3. ออกแบบรูปแบบ เทคนิควิธีการนิเทศ แนวทางการพัฒนา วางแผนการดำเนินงาน
4. สร้างทีมงาน ประสานเครือข่าย (ยึดการมีส่วนร่วมและแบบกัลยาณมิตร)
5. เตรียมสื่อเครื่องมือนิเทศ กำหนดปฏิทิน/กลุ่มเป้าหมายการนิเทศ อื่นๆที่เกี่ยวข้อง
6. ปฏิบัติการนิเทศตามรูปแบบที่กำหนด
7. สรุปรายงานการนิเทศกลุ่มเป้าหมาย ตามเครื่องมือนิเทศที่กำหนด ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ แนวนรูปแบบหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ
8. นำผลการนิเทศไปติดตามและพัฒนาต่อยอดครั้งต่อไปอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบที่ 4 การนิเทศโดยทีมเคลื่อนที่เร็ว(Roving Team : RT) เป็นการนิเทศโดยทีมผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงฯ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อแก้ปัญหาแบบเร่งด่วน ทีมนิเทศจะถูกกำหนดโดยผู้บังคับบัญชา มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดผู้นิเทศ โดยผู้บังคับและผู้เกี่ยวข้อง
2. ผู้นิเทศประชุมวางแผน หรือ กำหนดวิธีการและแนวทางการนิเทศ
3. เตรียมสื่อ เครื่องมือที่เกี่ยวข้อง
4. ออกปฏิบัติการนิเทศ บันทึกผลการนิเทศ
5. สรุปรายงานการนิเทศ และติดตามผลการนิเทศเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป

รูปแบบการนิเทศและขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงฯ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงฯ ได้ใช้รูปแบบและวิธีการในการนิเทศและขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในหลายรูปแบบบูรณาการตามบริบทและสภาพการณ์ ดังนี้

รูปแบบการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา 5M Model

รูปแบบการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา 5M Model เป็นรูปแบบหลักในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ทั้งระบบบริหารจัดการ ระบบการเรียนการสอน และระบบการนิเทศการศึกษา

นิยามศัพท์ของรูปแบบ 5M Model

5M Model หมายถึง รูปแบบการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงฯ ที่ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) Goal (กำหนดเป้าหมาย) 2) Awareness (สร้างความตระหนัก) 3) Strategy (กำหนดกลยุทธ์) 4) Action (ดำเนินการ) 5) Motivate (เสริมสร้างขวัญกำลังใจ) รายละเอียดดังนี้

M : Mukdahan หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงฯ

G : Goal หมายถึง ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย กำหนดเป้าหมายการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผอ.สพพ. ,รอง ผอ.สพพ. ,ศึกษานิเทศก์ ,ประธานเครือข่าย,ผู้บริหารโรงเรียน ,ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

A : Awareness หมายถึง ร่วมสร้างความตระหนักทุกระดับตั้งแต่ เขตพื้นที่ เครือข่าย สถานศึกษา ห้องเรียน จัดกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจ มีความตระหนัก เห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

S : Strategy หมายถึง ร่วมกำหนดกลยุทธ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ แนวทาง กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

Ac : Action หมายถึง ร่วมดำเนินการ ทุกระดับตั้งแต่เขตพื้นที่ เครือข่าย สถานศึกษา ห้องเรียน จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้

M: Motivate หมายถึง ร่วมเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ให้มีการให้ขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติ ด้วยวิธีการหลากหลาย แก่สถานศึกษา ครู นักเรียน และบุคลากรที่ประสบผลสำเร็จ

เป้าหมายการพัฒนา

1. จัดการศึกษาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ O-NET,NT สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติ ได้แก่ ผลการทดสอบ NT ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยร้อยละเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 7 ผลการทดสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยร้อยละเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5
2. จัดการศึกษาให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ทุกคน
3. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นให้เด็กดีศรีมุกดาหาร ปฏิบัติตามคำสอนของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อันได้แก่ 9 คำสอนของพ่อ (ข้อ 5) คุณธรรมของคน 4 ประการ คือ
  - 1) ความซื่อสัตย์ 2) การรู้จักข่มใจ ฝึกใจตนเองให้ประพฤติอยู่ในความสัตย์ 3) การอดทน อดกลั้น อดออม
  - 4) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต รู้จักเสียสละส่วนตนเพื่อส่วนรวม

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ดำเนินการโดย รองผอ.สพป. ,ศึกษานิเทศก์, ประธานเครือข่าย,ผู้บริหารสถานศึกษา, ประธานกรรมการสถานศึกษา ศึกษาดูงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ถอดบทเรียน ประชุมปฏิบัติการยกย่อง วิพากษ์ และสร้างรูปแบบการดำเนินงาน 5M Model กำหนดกิจกรรมการดำเนินงานให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินงานทั้ง 4 ระดับ ได้แก่ เขตพื้นที่ เครือข่าย สถานศึกษา ห้องเรียน ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 1 ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติ

G : Goal ประชุมคณะทำงานระดับเขตพื้นที่วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์เปรียบเทียบกับระดับประเทศ กำหนดเป้าหมายยกระดับผลสัมฤทธิ์ ป.3 ,ป.6 ,ม.3 และเป้าหมายลำดับที่ 99 พร้อมให้เครือข่าย สถานศึกษา กำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกัน

A : Awareness จัดกิจกรรมสวัสดิ์คุณครูและรวมพลังครูมุกดาหาร ทำพิธีลงนามในปฏิญญา ประชุมประธานกรรมการสถานศึกษา สร้างความเข้าใจการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาต่อองค์กร ภาคีรัฐเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

S : Strategy จัดทำรูปแบบ แนวทางคู่มือการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่ เครือข่าย สถานศึกษาและห้องเรียน และกลยุทธ์ในการขับเคลื่อน

Ac : Action ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนแก่เครือข่าย สนับสนุนเครื่องมือการทดสอบ Pre O – NET ,NT พัฒนาบุคลากรโดยบูรณาการโครงการ/กิจกรรม จัดกิจกรรมคิดเลขเร็ว ท่องสูตรคูณ อาเซียนทุกวัน ท่องคำคล้องจอง พุทธบทสนทนาภาษาอังกฤษก่อนเรียนทุกวัน เขียนเรื่องจากภาพ เขียนสรุปความทุกวัน นิเทศติดตาม และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ

M : Motivate พิจารณาความชอบโดยยึดคุณภาพผลสัมฤทธิ์ O-NET,NT และให้เครือข่ายมีส่วนร่วมในการพิจารณาตามสัดส่วนบุคลากรในเครือข่าย ยกย่องเชิดชูเกียรติเครือข่าย สถานศึกษา ครูและบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นประสบผลสำเร็จ ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เรียนรู้งานทางวิชาการในระดับต่างๆ

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาการอ่านออกเขียนได้

G : Goal นักเรียนทุกคนอ่านออกเขียนได้

A : Awareness ประชุมระดับเขตพื้นที่จัดทำปฏิญญา จัดประชุมชี้แจงครูทุกระดับชั้น
พร้อมทำปฏิญญากับครู ผู้ปกครอง นักเรียน ระดับห้องเรียนสร้างข้อตกลงกับนักเรียน

S : Strategy จัดทำรูปแบบ แนวทางคู่มือการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่
เครือข่าย สถานศึกษาและห้องเรียน และกลยุทธ์ในการขับเคลื่อน

Ac : Action พัฒนาบุคลากรด้านเทคนิควิธีการสอนการอ่านออกเขียนได้ระดับเครือข่าย
คัดกรองนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ จัดแยกเด็กตามกลุ่ม จัดทำข้อมูลสารสนเทศ จัดหาสื่อ/ผลิตสื่อ
พัฒนาการอ่านการเขียนที่หลากหลาย จัดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านการเขียน ประเมินความก้าวหน้าด้านการอ่าน
การเขียนอย่างต่อเนื่อง นำข้อมูลมาพัฒนานักเรียน จัดกิจกรรมซ่อม/เสริมนักเรียนรายกรณี เขียนตามคำบอก
ประโยคสั้นๆทุกวัน นิเทศติดตาม คัดกรองนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ จัดแยกเด็กตามกลุ่ม

M: Motivate จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โรงเรียน ครู ที่ประสบความสำเร็จ/ต้นแบบ การอ่านออกเขียนได้
และยกย่องเชิดชูเกียรติ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือ PLC (สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้)ระดับสถานศึกษา
ยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีผลการอ่านการเขียนดีเด่นเป็นยอด นักเรียนเมืองมุกดาหาร

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาเด็กดีศรีมุกดาหาร

G : Goal นักเรียนมุกดาหารทุกคนเป็นเด็กดีศรีมุกดาหาร

A : Awareness จัดทำโครงการเด็กดีศรีมุกดาหาร ประชาสัมพันธ์โครงการและกิจกรรมเด็กดี
ศรีมุกดาหารผ่านสื่อต่างๆ จัดทำป้ายคุณธรรมเด็กดีศรีมุกดาหาร 4 ประการ จัดทำป้ายคุณธรรมติดในห้องเรียน

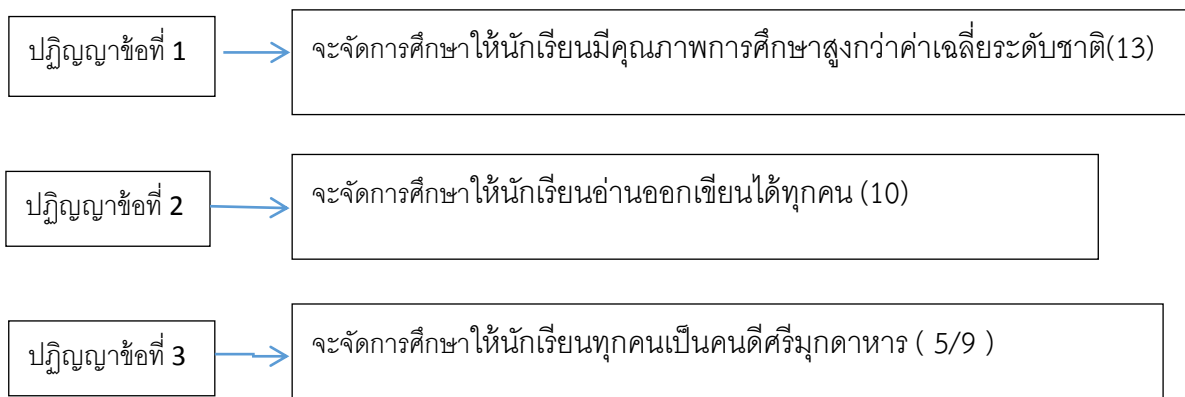
S : Strategy ประชุมคณะทำงานจัดทำแนวทางและกลยุทธ์ในการขับเคลื่อน จัดตัวชี้วัดและเกณฑ์
การพัฒนาและประเมินเด็กดีศรีมุกดาหาร

Ac : Action จัดค่ายพัฒนาเด็กดีศรีมุกดาหาร บูรณาการเนื้อหาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำสมุด
บันทึกความดีใน 4 ประการทุกวัน จัดประกวดนวัตกรรมสู่การเป็นเด็กดีศรีมุกดาหารของครู ประเมินเด็กดีศรี
มุกดาหารระดับโรงเรียน

M : Motivate จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยกย่องเชิดชูเกียรติ นักเรียน ครู โรงเรียนที่ประสบ
ความสำเร็จในรอบปีการศึกษา (มอบเข็มกลัด ครู,นักเรียน)

แนวทางการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2561 ยึดแนวทางตามปณิธาน 3 ข้อ ดังนี้

ปฏิญญาข้อที่ 1 จะจัดการศึกษาให้นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติ (13) หมายถึง การจัดการศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการของนักเรียน โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,6 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามแนวทางที่กำหนดไว้ ทั้งในระดับเขตพื้นที่ เครือข่าย สถานศึกษา ห้องเรียน รวมจำนวน 13 ข้อ

ปฏิญญาข้อที่ 2 จะจัดการศึกษาให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ทุกคน (10) หมายถึง การจัดการศึกษาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้แก่นักเรียนทุกคน ตามแนวทางที่กำหนดไว้ ทั้งในระดับเขตพื้นที่ เครือข่าย สถานศึกษา ห้องเรียน รวมจำนวน 10 ข้อ

ปฏิญญาข้อที่ 3 จะจัดการศึกษาให้นักเรียนทุกคนเป็นคนดีศรีมุกดาหาร (5/9) หมายถึง การจัดการศึกษาพัฒนาคุณลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียน ตามคำสอนของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช 9 คำสอน (ข้อ 5) คุณธรรมของคน 4 ประการ คือ 1) ความซื่อสัตย์ 2) การรู้จักข่มใจ ฝึกใจตนเองให้ประพฤติอยู่ในความสัตย์ 3) การอดทน อดกลั้น อดออม 4) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต รู้จักเสียสละส่วนตนเพื่อส่วนรวม เพื่อให้เป็นคนดีศรีมุกดาหาร

แนวทางการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาตามปณิธาน 3 ข้อ ของแต่ละระดับ

ปณิธานข้อที่ 1 จะจัดการศึกษาให้นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติ (13)

ระดับเขตพื้นที่

1. กำหนดเป้าหมายขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา
2. สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา
3. เสริมสร้างขวัญกำลังใจครูดี มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ระดับเครือข่าย

4. กำหนดเป้าหมายขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ระดับเครือข่าย
5. สร้างวัฒนธรรมคุณภาพในเครือข่าย พึงพาโรงเรียนในเครือข่ายเดียวกัน สร้างขวัญกำลังใจบุคลากรที่ดี

ระดับสถานศึกษา

6. ศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคล รู้ข้อมูลคุณภาพนักเรียนรายชั้น รายวิชา กำหนดเป้าหมายพัฒนา
7. มีรูปแบบการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาอย่างน้อย 1 วิธี
8. มีกัลยาณมิตรนิเทศ ให้ขวัญกำลังใจครูทุกคน และร่วมวางแผนจัดกิจกรรมสอนเสริม

ระดับห้องเรียน

9. คัดกรองนักเรียนอย่างต่อเนื่องและนำผลมาออกแบบแก้ปัญหา
10. วิเคราะห์ผลการสอนที่รับผิดชอบเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา บอกจุดเด่นจุดด้อยได้
11. ศึกษาโครงสร้างแบบทดสอบระดับชาติให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง
12. สอนเสริมโดยยึดมาตรฐาน ตัวชี้วัดรูปแบบข้อสอบ และใช้เครือข่ายครู
13. หารูปแบบวิธีการสอนเน้นผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้อย่างมีความสุข และให้ขวัญกำลังใจ

ปณิธานข้อที่ 2 จะจัดการศึกษาให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ทุกคน (10)

ระดับเขตพื้นที่

1. กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ทุกคน และเสริมแรงให้ขวัญกำลังใจโรงเรียนครูที่ประสบความสำเร็จ

ระดับเครือข่าย

2. กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ทุกคน และยกย่องเชิดชูเกียรติ ให้กำลังใจโรงเรียนที่อ่านออกเขียนได้ 100 %

ระดับสถานศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำการส่งเสริมให้นักเรียนการอ่านออกเขียนได้ทุกคน ภายในปีการศึกษา 2561
4. ยกย่องครู/ห้องเรียนที่สามารถจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ทุกคนเป็นห้องเรียนต้นแบบประจำโรงเรียน

ระดับห้องเรียน

5. คัดกรองนักเรียนด้านการอ่าน/การเขียนตามความเหมาะสมแต่ละระดับชั้น
6. จัดทำข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งเสริมการอ่าน การเขียนรายคน รายกลุ่ม
7. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเขียน คำพื้นฐานแต่ละระดับชั้น ด้วยสื่อ วิธีการที่หลากหลาย
8. คัดแยกเด็ก เด็กเก่ง:ส่งเสริมสู่ความเป็นเลิศด้านการอ่านการเขียน เด็กที่มีปัญหา : ซ่อมเสริมอย่างจริงจัง
9. ประเมินการอ่านการเขียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธานเพื่อประเมินความสำเร็จ
10. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มอบรางวัลยอดนักอ่านเมืองมุกดาหาร

ปณิธานข้อที่ 3 จะจัดการศึกษาให้นักเรียนทุกคนเป็นคนดีศรีมุกดาหาร (5/9)

ระดับเขตพื้นที่

1. กำหนดให้นักเรียนเป็นคนดีศรีมุกดาหาร ทำตามคำสอนของพ่อ 9 คำ (ข้อ 5) คุณธรรมของคน 4 ประการ คือ 1) ความซื่อสัตย์ 2) การรู้จักข่มใจ ฝึกใจตนเองให้ประพฤติอยู่ในความสัตย์ 3) การอดทน อดกลั้น อดออม 4) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต รู้จักเสียสละส่วนตนเพื่อส่วนรวม และจัดให้มีการประกวดเด็กดีศรีมุกดาหาร ระดับเขตพื้นที่

ระดับเครือข่าย

2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรม คุณธรรมของคน 4 ประการ ตามคำสอนของพ่อ 9 คำ (ข้อ 5) ทุกโรงเรียน และจัดให้มีการประกวดเด็กดีศรีมุกดาหาร ระดับเครือข่าย

ระดับสถานศึกษา

4. ส่งเสริมการจัดกิจกรรม คุณธรรมของเด็กดีศรีมุกดาหารบูรณาการไปยังหลักสูตรทุกวิชา ทุกชั้น และจัดให้มีการประกวดเด็กดีศรีมุกดาหาร ระดับสถานศึกษา

ระดับห้องเรียน

5. จัดกิจกรรม ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนเป็นเด็กดีศรีมุกดาหาร ตามคำสอนของพ่อ 4 ประการ มีความเหมาะสมตามระดับชั้นและวัย

6. จัดให้มีการประกวดเด็กดีศรีมุกดาหาร ระดับห้องเรียน

กิจกรรมการพัฒนาตามปณิธานแต่ละข้อ

ปณิธานข้อที่ 1 จะจัดการศึกษาให้นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติ

ระดับเขตพื้นที่	ระดับเครือข่าย	ระดับสถานศึกษา	ระดับห้องเรียน
1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ เปรียบเทียบกับระดับประเทศ	1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเครือข่าย และโรงเรียนในเครือข่าย	1. จัดทำข้อมูลนักเรียน รายชั้น รายบุคคล รายงานผลการเรียนรู้	1. คัดกรองและจัดทำ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล/ รายงานผลการเรียนรู้
2. ประชุมคณะทำงานกำหนด เป้าหมายยกระดับผลสัมฤทธิ์ ป.3 ,ป.6 ,ม.3 (7,5,5)และ กำหนดเป้าหมายลำดับที่ 99	2. กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้น ป. 3,ป.6,ม.3 ให้สอดคล้องกับเขตพื้นที่	2. กำหนดเป้าหมายการ ยกผลสัมฤทธิ์ ชั้น ป.3 ,ป. 6,ม.3 ให้สอดคล้องกับเขตพื้นที่	2. วิเคราะห์ผลการสอบ ระดับชั้นเรียน ระดับ โรงเรียน ระดับชาติ เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา
3. จัดทำรูปแบบแนวทางและ คู่มือการขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษา	3. จัดกิจกรรมยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับเครือข่าย	3. จัดกิจกรรมสวัสดี คุณครู ประชุมสร้างความ ตระหนักกับครู	3. ออกแบบการจัด กิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความเหมาะสมกับ นักเรียนแต่ละคน
4. จัดกิจกรรมสวัสดิ์คุณครู และรวมพลังครูมุกดาหาร	4. จัดทำข้อมูลครูที่ี ความรู้ความสามารถเฉพาะ ทางแต่ละกลุ่มสาระการ	4. ทำพิธีลงนามใน ปฏิญญาขับเคลื่อน	4. ศึกษาโครงสร้าง

<p>สถานศึกษาสร้างความเข้าใจ การขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษา</p> <p>7. นำเสนอแนวทางการ ขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาต่อ องค์กร ภาครัฐเอกชนให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา</p> <p>8. ส่งเสริมสนับสนุน งบประมาณในการขับเคลื่อน แก่เครือข่าย</p> <p>9. สนับสนุนเครื่องมือการจัด สอบ Pre O – NET ,NT</p> <p>10. พัฒนาบุคลากรโดยบูรณา การโครงการ/กิจกรรม</p>	<p>เรียนรู้</p> <p>5. จัดกิจกรรมสอนเสริม โดยใช้ครูที่มีความสามารถ เฉพาะทาง</p> <p>6. จัดโรงเรียนที่ประสบ ผลสำเร็จเป็นศูนย์,ต้นแบบ ,เป็นพี่เลี้ยง ช่วยเหลือ โรงเรียนในเครือข่าย</p> <p>7. นิเทศติดตามโรงเรียนใน เครือข่าย</p> <p>8. จัดสอบ Pre O – NET ,NT ก่อนสอบจริง อย่างน้อย 2 ครั้ง</p> <p>9. พัฒนาบุคลากรให้ตรงกับ ความต้องการจำเป็นของ เครือข่าย</p>	<p>คุณภาพการศึกษา</p> <p>5. จัดทำรูปแบบ นวัตกรรมพัฒนาคุณภาพ การศึกษาระดับโรงเรียน</p> <p>6. จัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาระดับ โรงเรียน</p> <p>7. จัดทางงบประมาณ สนับสนุนกิจกรรมสอน เสริม</p> <p>8. กำกับนิเทศติดตาม ความก้าวหน้าในการ พัฒนาของครู โดยใช้สื่อ เทคโนโลยีหรือวิธีการที่ เหมาะสม</p> <p>9. ส่งเสริมบุคลากรเข้า พัฒนาตนเองตามความ ต้องการ</p>	<p>แบบทดสอบระดับชาติให้ เข้าใจอย่างชัดเจน</p> <p>5. จัดทำ/จัดทำ แบบทดสอบที่ตรงกับ รูปแบบ มาตรฐานตัวบ่งชี้ การทดสอบระดับชาติ</p> <p>6. กำหนดปฏิทินการสอน เสริม และฝึกทักษะการ ทำข้อสอบ</p> <p>7. หารูปแบบ เทคนิค วิธีการสอนที่จะทำให้ นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่ กำหนด</p> <p>8. สรุปเนื้อหาทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ตาม มาตรฐานตัวชี้วัด และ มอบหมายให้นักเรียนไป ศึกษาเป็นการบ้าน</p>
<p>11. นิเทศติดตามร่วมกับ เครือข่าย</p> <p>12. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ</p> <p>13. พิจารณาความชอบโดย ยึดคุณภาพผลสัมฤทธิ์ O- NET,NT และให้เครือข่ายมี ส่วนร่วมในการพิจารณาตาม สัดส่วนบุคลากรในเครือข่าย</p> <p>14. ยกย่องเชิดชูเกียรติ เครือข่าย สถานศึกษา ครูและ บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น ประสบผลสำเร็จ</p> <p>15. ส่งเสริมให้บุคลากรเข้า ร่วมประชุม อบรม สัมมนา เรียนรู้งานทางวิชาการในระดับ ต่างๆ</p>	<p>10. คณะกรรมการบริหาร เครือข่ายมีอำนาจในการ พิจารณากลับกรอง ความชอบในส่วนของ เครือข่ายและประธาน เครือข่ายเป็นกรรมการกลับ กรองในระดับเขต</p> <p>11. ยกย่องเชิดชูเกียรติ โรงเรียน ครู บุคลากร ที่ มีผลงานดีเด่น ประสบ ผลสำเร็จระดับเครือข่าย</p>	<p>9. ส่งเสริมบุคลากรเข้า พัฒนาตนเองตามความ ต้องการ</p> <p>10. ผู้บริหารและครูจัด กิจกรรม PLC ทุก สัปดาห์</p> <p>11. สร้างขวัญกำลังใจแก่ ครูที่มีผลงานดีเด่นตาม ความเหมาะสม</p> <p>12. ยกย่องเชิดชูเกียรติ ครู บุคลากร ที่มีผลงาน ดีเด่นเป็นแบบอย่าง</p>	<p>9. จัดกิจกรรมคิดเลขเร็ว ท่องสูตรคูณ อาขยาน ทุกวัน</p> <p>10. ท่องคำคล้องจอง พุค บทสนทนาภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนทุกวัน</p> <p>11. เขียนเรื่องจากภาพ เขียนสรุปความ ทุกวัน</p> <p>12. ยกย่องชมเชย นักเรียนที่มีผลการเรียน ดีเด่น</p> <p>13. ให้โอกาสนักเรียนที่มี ผลการเรียนรู้ดีเด่นไปศึกษา แห่แหล่งเรียนรู้ตามความ เหมาะสม</p>

กิจกรรมดำเนินงานตามปณิธาน

ปณิธานข้อที่ 2 จะจัดการศึกษาให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ทุกคน

ระดับเขตพื้นที่	ระดับเครือข่าย	ระดับสถานศึกษา	ระดับห้องเรียน
1. ประชุมจัดทำปฏิญญา 2. นิเทศติดตาม ร่วมกับ เครือข่ายภาคเรียนละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย 3. ประเมินการอ่านออกเขียน ได้ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง 4. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โรงเรียน ครู ที่ประสบ ความสำเร็จ/ต้นแบบ การอ่าน ออกเขียนได้ และยกย่องเชิดชู เกียรติ 5. เผยแพร่ผลงาน เทคนิค วิธีการ นวัตกรรมที่ประสบ ความสำเร็จผ่านสื่อต่างๆ	1. จัดประชุมชี้แจง ครู ทุกระดับชั้น 2. พัฒนาบุคลากรด้าน เทคนิควิธีการสอน การ อ่านออกเขียนได้ระดับ เครือข่าย 3. นิเทศติดตามโรงเรียน/ ชั้นเรียนเดือนละ 1 ครั้ง 4. จัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้เทคนิควิธีการสอนที่ ประสบผลสำเร็จระดับ เครือข่าย 5. ยกย่องเชิดชูเกียรติ ครู โรงเรียน ที่ประสบ ความสำเร็จด้านการอ่านออก เขียนได้	1. ทำปฏิญญากับครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชี้แจงสร้างความตระหนัก 2. นิเทศติดตามแบบ กัลยาณมิตร โดยใช้ เครื่องมือที่สอดคล้องกับ มาตรฐานตัวชี้วัดกลุ่ม สารการเรียนรู้ภาษาไทย และจุดเน้น 3. มอบให้นักเรียนอ่าน หนังสือให้ผู้ปกครองฟัง และเซ็นรับรองทุกวัน/ทุก ระดับชั้น 4. ยกย่องเชิดชูเกียรติ ครูที่มีผลการสอนดีเด่น/ ห้องเรียนต้นแบบ 5. จัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ หรือ PLC (สร้าง ชุมชนแห่งการเรียนรู้) ระดับสถานศึกษา	1. สร้างข้อตกลงกับ นักเรียน 2. คัดกรองนักเรียนที่อ่าน ไม่ออกเขียนไม่ได้ จัดแยก เด็กตามกลุ่ม 3. จัดทำข้อมูล สารสนเทศ 4. จัดหาสื่อ/ผลิตสื่อ พัฒนาการอ่านการเขียนที่ หลากหลาย 5. จัดกิจกรรมเสริมทักษะ การอ่านการเขียน 6. ประเมินความก้าวหน้า ด้าน การอ่านการเขียน อย่างต่อเนื่อง นำข้อมูล มาพัฒนานักเรียน 7. จัดกิจกรรมซ่อม/เสริม นักเรียนรายกรณี 8. เขียนตามคำบอก ประโยคสั้นๆทุกวัน 9. ยกย่องชมเชยนักเรียน ที่มีผลการอ่านการเขียน ดีเด่นเป็นยอด นักอ่าน เมืองมุกดาหาร

ปณิธานข้อที่ 3 จะจัดการศึกษาให้นักเรียนทุกคนเป็นคนดีศรีมุกดาหาร

ระดับเขตพื้นที่	ระดับเครือข่าย	ระดับสถานศึกษา	ระดับห้องเรียน
1. จัดทำโครงการเด็กดีศรีมุกดาหาร (กลุ่มส่งเสริมและจัดการศึกษารับผิดชอบ) 2. ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อต่างๆ 3. จัดประกวดนวัตกรรมสู่การเป็นเด็กดีศรีมุกดาหารของครู 4. ยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียน ครู โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในรอบปีการศึกษา (มอบเข็มกลัด ครู,นักเรียน) 5. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. จัดค่ายพัฒนาเด็กดีศรีมุกดาหาร 2. เครือข่ายและศึกษานิเทศก์นิเทศ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน 3. ประกวดนวัตกรรมเด็กดีศรีมุกดาหาร 4. รายงานความก้าวหน้าภาคเรียนละ 1 ครั้ง	1. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมเด็กดีศรีมุกดาหารจัดทำป้ายคุณธรรมเด็กดีศรีมุกดาหาร 4 ประการ 2. บูรณาการเนื้อหาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3. ประเมินเด็กดีศรีมุกดาหารระดับโรงเรียน 4. ยกย่องเชิดชูเกียรติในแต่ละเดือนตามความเหมาะสม 5. นิเทศ ติดตาม (โดยผู้บริหารสถานศึกษา) 6. รายงานความก้าวหน้าต้นสังกัด	1. จัดทำป้ายคุณธรรมติดในห้องเรียน 2. จัดทำสมุดบันทึกความดีใน 4 ประการ ทุกวัน 3. ประเมินการผ่านเกณฑ์เด็กดีศรีมุกดาหาร 4. ยกย่องชมเชย เชิดชูเกียรติ 5. รายงานผู้บริหารทุกเดือน

เทคนิคการนิเทศแบบการสังเกตชั้นเรียน (Classroom Observation)

การสังเกตชั้นเรียน หมายถึง การที่ผู้นิเทศ สังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยผู้นิเทศและครูต้องกำหนดเป้าหมายร่วมกันว่าในการสังเกตการสอนแต่ละครั้ง ผู้นิเทศจะสังเกตเรื่องใดบ้าง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ข้อมูลสะท้อนกลับจากการนิเทศแบบสังเกตชั้นเรียน
2. เพื่อให้ครูได้รับการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพด้วยตนเอง

ขั้นตอนการสังเกตชั้นเรียน

1. **ขั้นก่อนการสังเกตการสอน** เป็นขั้นทบทวนแผนการสอนของครูซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ กิจกรรม และการประเมินผล ขั้นนี้เป็นขั้นที่ครูและผู้นิเทศได้ทำการตกลงในประเด็นที่จะสังเกตการสอนร่วมกัน ก่อนที่จะทำการสังเกตการสอน ได้แก่

- *การสร้างบรรยากาศที่ดี (Climate setting)
- *การทำความเข้าใจในแผนการสอน (Clarifying lesson plan)
- *การระบุประเด็นที่จะสังเกตการสอน (Identifying focus of observation)
- *วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล(Method of collecting evidence)

2. **ขั้นสังเกตการสอน** เป็นขั้นการใช้เครื่องมือเพื่อบันทึกหลักฐาน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในขั้นนี้ผู้สังเกตควรหลีกเลี่ยงการลงความคิดเห็นส่วนตัว หรือหลีกเลี่ยงการตัดสินผลการสอนของครู

ประเด็นในการสังเกตและรายละเอียด (ซึ่งได้กำหนดไว้ร่วมกันแล้วในขั้นที่ 1)

*การใช้คำถาม	*การจัดการในชั้นเรียน
*การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	*ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน
*สื่อและแหล่งเรียนรู้	*การวัดและประเมินผล

3. **ขั้นวิเคราะห์** เป็นขั้นการระบุประเด็นหรือหัวข้อ ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของประเด็น หรือหัวข้อที่จะสนทนาหรืออภิปรายร่วมกันหลังจากการสังเกตการสอนเสร็จสิ้น

วิเคราะห์ข้อมูลอะไรบ้าง

*จุดที่นักเรียนมีความสุขในการเรียน	*จัดหมวดหมู่
*แจกแจงความถี่	*นับรวมตามรายการ
*รวบรวม	*พฤติกรรมเกิดซ้ำบ่อย
*จุดเด่น จุดที่ทำได้ดี	*จุดควรปรับปรุงพัฒนา
*จุดที่ทำได้บ้าง	*กิจกรรมที่นักเรียนชอบ

4. **ขั้นหลังการสังเกตการสอน** เป็นขั้นของการวิพากษ์ถึงจุดแข็งและจุดที่จะต้องพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนของครูมีการให้ข้อเสนอแนะสำหรับการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สิ่งที่ควรคำนึงในการประชุมหลังการสังเกตการสอน

*เวลา: ควรดำเนินการในวันเดียวกันที่สังเกตและควรใช้เวลาให้เหมาะสมเพื่อให้ครูผู้สอนสะท้อนคิด เรียนรู้ และค้นพบประเด็นและวิธีการปรับปรุงการสอนได้เอง รวมถึงการตั้งเป้าหมายการพัฒนาครั้งต่อไป

*สถานที่: เหมาะกับการสนทนา/ปลอดการรบกวน

*ผู้สังเกต: เป็นผู้ฟังที่ดี สังเกต และจดบันทึก

*การสะท้อนภาพการสอนของครู: ผู้สังเกตควรใช้คำถามให้ครูระบุสิ่งที่ประสบผลสำเร็จเป็นไปตามแผนที่วางไว้ และสิ่งที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังด้วยตนเอง

*สนับสนุนด้วยข้อมูลหลักฐาน: สิ่งจากผู้สังเกตบันทึกจากการสังเกต

ข้อแนะนำสำหรับผู้สังเกตที่ควรปฏิบัติ

1. ควรกำหนดเพียงหนึ่งประเด็นหรือหนึ่งลักษณะการจัดการเรียนการสอนต่อการสังเกต 1 ครั้ง เช่น สังเกตการใช้คำถามของผู้รับการนิเทศการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นต้น

2. ทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตเท่านั้นจะไม่มีส่วนร่วมในการสอนแต่อย่างใด

3. บันทึกข้อมูลที่เป็นจริงในฟอร์มการสังเกตเท่านั้น

4. อภิปรายแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกับผู้ถูกสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่สะท้อนภาพ

การจัดการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ ผู้รับการนิเทศ (ผู้ถูกสังเกต) อาจเป็นฝ่ายเริ่มก่อนหรือหลังก็ได้ ทั้งนี้ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าฝ่ายผู้สังเกตควรใช้คำพูดที่ใช้วิธีการสะท้อนภาพการจัดการเรียนการสอนของผู้ถูกสังเกตเหมือนกระจกเงาให้ผู้สังเกตเห็นภาพเหตุการณ์ ในขณะที่สอนได้อย่างชัดเจนว่าตนเองได้ทำอะไร

ในชั้นเรียนบ้างนับตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดการสังเกตและผู้สังเกตควรตั้งจุดที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนมากล่าวเท่านั้นแล้วกระตุ้นให้ผู้ถูกสังเกตคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาในจุดที่ยังเป็นปัญหาหรือไม่พอใจในการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียนของตนเองและผู้สังเกตไม่ควรแนะนำวิธีการที่ควรจะเป็นตามความคิดเห็นของตนเอง ทั้งยังเป็นการฝึกให้ผู้ถูกสังเกตได้ใช้ความคิดทบทวนค้นหาวิธีการที่เหมาะสมตามสภาพชั้นเรียนที่ตนเองเข้าใจที่สุด เพื่อให้พบแนวทางการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดด้วยตนเอง วิธีการนี้ไม่ทำลายความรู้สึกผู้ถูกสังเกตและไม่เกิดความรู้สึกอคติต่อผู้สังเกตซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันภายใต้บรรยากาศที่ส่งเสริมการพัฒนาการเรียนการสอน อันก่อประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาต่อไป

อ้างอิง : www.sk1edu.go.th/dta/6011 : การนิเทศแบบคลินิก/UTQ-225 นวัตกรรมการนิเทศ (Coaching) การศึกษาชั้นเรียน (Lesson study)

เทคนิคการนิเทศสอนแนะ (Coaching)

เทคนิคการนิเทศสอนแนะ (Coaching) เป็นการสอนงานครู โดยผู้สอนงาน (Coach) อาจเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ หรือผู้นิเทศภายในที่สามารถเป็นผู้สอนงานได้ ผู้ถูกสอนแนะ (coaches) ส่วนใหญ่เป็นครูที่อยู่ในสถานศึกษาการนิเทศสอนงานจะเน้นไปที่การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน (Individual Performance) และพัฒนาศักยภาพ (Potential) ของครู Coaching เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และ ครู เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two way Communication) ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำ ผู้เรียนออกกลางคัน สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่มีคุณภาพ ซึ่งการร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนแนะ (Coach) และผู้ถูกสอนแนะ (Coached) อย่างไรก็ตามการที่จะ Coaching ได้ดีนั้น ต้องมีความพร้อมทั้งผู้สอนแนะและผู้ถูกสอนแนะ

กระบวนการสอนแนะ (Coach)

กระบวนการชี้แนะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้รู้จักช่วยเหลือตนเอง (coaching is a process of helping people to help themselves) มีนักการศึกษานำเสนอกระบวนการชี้แนะที่หลากหลาย เนื่องจากการชี้แนะมีกระบวนการเฉพาะได้แก่ การชี้แนะทางปัญญา (cognitive coaching) การชี้แนะการสอน (instructional coaching) เพื่อนชี้แนะ (peer coaching) ซึ่งการชี้แนะต่าง ๆ มีรายละเอียดค่อนข้างมากไม่อาจนำเสนอในบทความนี้ได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตามกระบวนการชี้แนะโดยทั่วไปมีขั้นตอนของกระบวนการดังนี้

1. ขั้นตอนการสอนแนะ (pre-coaching)

ก่อนดำเนินการชี้แนะ มีการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นหรือจุดเน้นที่ต้องการสอนแนะร่วมกัน เนื่องจากการดำเนินการชี้แนะเน้นไปที่การเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เป็นการทำงานเชิงลึก (deep approach) ดังนั้นประเด็นที่ชี้แนะจึงเป็นจุดเล็ก ๆ แต่เข้มข้น ช่วยให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง แจ่มแจ้ง ช่วยคลี่ปมบางประการให้เกิดผลในการปฏิบัติได้จริง ในกรณีการสอนกระบวนการคิด มีประเด็นมากมายที่ต้องช่วยกันขยับขับเคลื่อนไปที่ละประเด็น เช่น การใช้คำถามกระตุ้นคิด การใช้กิจกรรมที่ช่วยให้คิดได้อย่างหลากหลาย การใช้ผังกราฟิก(graphic organizer)มาใช้ในการนำเสนอความคิด การช่วยให้นักเรียนอธิบายกระบวนการคิด กระบวนการทำงานของตนเอง ซึ่งในประเด็นเหล่านี้ก็ยังมีประเด็นย่อย ๆ ที่ซ่อนอยู่มากมาย ทั้งผู้ชี้แนะและ

คุณครูแต่ละคนก็ต้องวางแผนร่วมกันว่าในแต่ละครั้งที่ดำเนินการชี้แนะนั้น จะชี้แนะลงลึกเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ

2. ชั้นการสอนแนะ (coaching)

ในชั้นของการสอนแนะประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ชั้น คือ

2.1 การศึกษาต้นทุนเดิม เป็นขั้นที่ผู้ชี้แนะพยายามทำความเข้าใจวิถีคิด วิธีการทำงาน และผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานของคุณครูว่าอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นข้อมูลในการต่อยอดประสบการณ์ในระดับที่เหมาะสมกับครูแต่ละคน ซึ่งในขั้นนี้อาจใช้วิธีการต่าง ๆ กันไปตามสถานการณ์ ได้แก่

- 1) การให้ครูบอกเล่า อธิบายวิธีการทำงานและผลที่เกิดขึ้น
- 2) การพิจารณาร่องรอยการทำงานร่วมกัน เช่น แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน
- 3) การสังเกตการสอนในชั้นเรียน

2.2 การให้คุณครูประเมินการทำงานของตนเอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ครูได้ทบทวนการทำงานที่ผ่านมาของตนเอง โดยใช้ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมที่ผ่านมา ได้แก่ การสอนที่เพิ่งสอนจบไปแล้ว ชิ้นงานที่นักเรียนเพิ่มทำเสร็จเมื่อสักครู่ มาใช้ประกอบการประเมิน ขั้นตอนนี้เป็นขั้นสำคัญขั้นหนึ่ง ที่พบว่า ครูไม่ได้ตระหนักรู้ในสิ่งที่ตนเองสอนหรือกระทำลงไปนัก แต่การที่จัดให้มีโอกาสได้ “นิกย่อนและสะท้อนผลการทำงาน” ช่วยให้ครูได้ทบทวนและไตร่ตรองว่าตนเองได้ใช้ความรู้ความเข้าใจไปสู่การปฏิบัติอย่างไร มีอุปสรรคปัญหาใดเกิดขึ้นบ้าง คำถามที่มักใช้กันในขั้นนี้มี 2 คำถามหลัก คือ

อะไรที่ทำได้ดี
จะให้ดีกว่านี้ถ้า.....

2.3 ชั้นต่อยอดประสบการณ์ เป็นขั้นที่ผู้ชี้แนะมีข้อมูลจากการสังเกตการทำงานและฟังครูอธิบายความคิดของตนเอง แล้วจึงลงมือต่อยอดประสบการณ์ในเรื่องเฉพาะนั้นเพิ่มเติม ซึ่งผู้ชี้แนะต้องอาศัยปฏิภาณในการวินิจฉัยให้ได้ว่าคุณครูต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใด หากไม่แน่ใจก็อาจใช้วิธีการสอบถามขอข้อมูลเพิ่มเติม ในขั้นต่อยอดประสบการณ์มักมีการดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ

- 1) เมื่อพบว่าคุณครูมีความเข้าใจที่ผิดพลาดบางประการ หรือมีปัญหา ก็จำเป็นต้องแก้ไขปรับความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้องและช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา
- 2) เมื่อพบว่าคุณครูเข้าใจหลักการสอนดี แต่ยังขาดประสบการณ์ในการออกแบบการเรียนการสอน ก็จำเป็นต้องเพิ่มเติมความรู้ แบ่งปันประสบการณ์

3. ชั้นสรุปผลการสอนแนะ (post-coaching)

เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนแนะเปิดโอกาสให้คุณครูได้สรุปผลการสอนแนะเพื่อให้ได้หลักการสำคัญไปปรับการเรียนการสอนของตนเองต่อไป มีการวางแผนที่จะกลับมาชี้แนะร่วมกันอีกครั้งว่าความรู้ ความเข้าใจอันใหม่ที่ได้รับการสอนแนะครั้งนี้จะเกิดผลในทางปฏิบัติเพียงใด รวมไปถึงการตกลงร่วมกัน เรื่องให้ความช่วยเหลืออื่นๆ เช่น หาเอกสารมาให้ศึกษา ประสานงานกับบุคคลอื่น ๆ แนะนำแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม เป็นต้น

การนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching)

การชี้แนะสะท้อนคิดเป็นกระบวนการในการให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาพร้อมกระตุ้นให้เกิดการคิดไตร่ตรองทบทวน (Reflective Thinking) พินิจพิเคราะห์และพิจารณาสิ่งต่างๆอย่างรอบคอบ โดยใช้สติและมีสมาธิซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้บุคคลได้ทบทวนและสะท้อนการกระทำของตน (Reflective Practice) ช่วยให้เกิดความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง ปรับปรุงงานและการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด

1. ศึกษานิเทศก์เป็นกระจกที่สะท้อนความคิดและความจริงของการกระทำให้เป็นระบบ ด้วยบรรยากาศสร้างสรรค์
2. ศึกษานิเทศก์เป็นหน้าต่างที่เปิดโอกาสสู่การเชื่อมโยงกับความรู้และปัจจัยภายนอกเพื่อเพิ่มทางเลือกและความมั่นใจในการตัดสินใจและลงมือกระทำการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง
3. ศึกษานิเทศก์สร้างความไว้วางใจ (Building trust) ความเข้าใจและสนับสนุนให้คิดต่อเนื่อง

คุณลักษณะศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่โค้ช

การนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิดศึกษานิเทศก์จำเป็นต้องให้คำแนะนำชี้แนะพร้อมสะท้อนให้เกิดกระบวนการคิดตั้งนั้นคุณลักษณะสำคัญของศึกษานิเทศก์ได้แก่

1. เป็นบุคคลที่มีต้นทุนของความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิธีสอนรวมถึงมีบุคลิกภาพและเจตคติที่ดีสม่ำเสมอ
2. มีความยืดหยุ่นไวต่อความรู้สึกและเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน
3. มีพื้นฐานและประสบการณ์ที่เข้าใจธรรมชาติและวัฒนธรรมการทำงาน
4. มีการพัฒนาทักษะการฟังการคิดการถามและการเขียนที่ชัดเจน
5. มีกระบวนการคิดทบทวน (Reflective Thinking)
6. มีพฤติกรรมการมองเชิงบวกจับถูกคิดถึงปัญหาที่เริ่มจากตนเอง
7. มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพูดน้อยลงฟังมากขึ้นไม่สั่งการใดๆ
8. ช่วยกำหนดจุดพัฒนาเชื่อมโยงและสนับสนุนความเปลี่ยนแปลง

กิจกรรมเทคนิคพฤติกรรมโค้ชที่สำคัญได้แก่

1. ศึกษานิเทศก์นิเทศแบบโค้ชแนะนำตนเองสั้นๆ และสร้างบรรยากาศที่ไว้วางใจเป็นกันเอง โดยใช้พฤติกรรมเชิงบวกและจับถูกแล้วต่อยอดความคิดและการกระทำในระหว่างการสนทนา
2. ผู้รับการโค้ชแนะนำตนเองและเล่าถึงสิ่งๆที่ได้คิดได้ทำและได้แก้ปัญหาการจัดการจัดการเรียนการสอนจนประสบความสำเร็จรวมถึงการสะท้อนปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาให้ให้เกิดคุณภาพต่อไป
3. ศึกษานิเทศก์ผู้โค้ชฟังอย่างตั้งใจทั้งสีหน้าและแววตาบอถึงความชื่นชมและควรบันทึกประเด็นสำคัญไว้เพื่อทบทวนหากมีประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนใช้คำถามเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น
4. ในขณะที่สนทนาโค้ชสามารถใช้คำพูดเสริมแรง เพื่อกระตุ้นให้ผู้เล่ามีกำลังใจและอยากเล่าต่อและสร้างบรรยากาศให้เกิดการสนทนาอย่างต่อเนื่อง
5. ถ้ามีผู้รับการโค้ชคนอื่นๆอยู่ในวงสนทนาด้วยควรเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นเพิ่มเติมก่อนที่โค้ชจะเต็ม
6. ถ้ามีประเด็นคำถามควรเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้ลองคิดหาแนวทางแก้ปัญหาที่โค้ชจะตอบหรือให้ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ทีม

กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด มีกระบวนการในการนิเทศหลากหลายรูปแบบ แต่จากการวิเคราะห์เอกสารและดำเนินการวิจัยจึงได้สรุปกระบวนการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิดออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. กิจกรรมในห้องเรียน (Lesson day) ผู้นิเทศศึกษาชั้นเรียน โดยการสังเกตการสอน และกำหนดประเด็นที่ได้จากการสังเกตและบันทึกข้อมูลเพื่อนำสู่การสะท้อนคิด

2. การสะท้อนคิด (Reflective) นำประเด็นที่ได้จากการบันทึกการสอนและการสังเกตการสอน และประเด็นที่เป็นข้อสงสัยแล้วใช้คำถามในการกระตุ้นตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้รับการนิเทศเกิดการสะท้อนคิดในการเรียนการสอนของตนเอง โดยสะท้อนถึงจุดที่ตนเองต้องพัฒนาและเห็นถึงจุดที่ตนเองทำได้

3. การอภิปรายร่วมกัน (Debriefing) ทั้งสองฝ่ายเขียนบรรยายประเด็นที่ได้จากการสะท้อนคิดมาพูดคุย ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาแนวทางในการแก้ปัญหาและดำเนินการในครั้งต่อไป

4. ติดตามผลการพัฒนา (Follow up) ผู้นิเทศต้องติดตามผลจากการสะท้อนคิดและอภิปรายเพื่อหาแนวทางแก้ไขเพื่อให้เห็นถึงการพัฒนาของผู้รับการนิเทศ

ทั้งนี้ผู้นิเทศต้องมี เทคนิควิธีการในการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ผู้นิเทศแนะนำตนเองสั้นๆ และสร้างบรรยากาศที่ไว้วางใจ เป็นกันเอง โดยใช้พฤติกรรมเชิงบวก และจับถูก แล้วต่อยอดความคิดและการกระทำในระหว่างการสอนสนทนา
  2. ขอให้ผู้รับการนิเทศแนะนำตนเอง และเล่าถึงสิ่งดีๆ ที่ได้คิด ได้ทำ และได้แก้ปัญหาคำถามกิจกรรมการเรียนการสอนจนประสบความสำเร็จ รวมถึงการสะท้อนปัญหาที่ต้องการ แก้ไข หรือพัฒนาให้เกิดคุณภาพต่อไป
  3. ผู้นิเทศหรือผู้โค้ชฟังอย่างตั้งใจ ทั้งสีหน้าและแววตาบ่งบอกถึงความชื่นชม และควรบันทึกประเด็นสำคัญไว้เพื่อทบทวน หากมีประเด็นสนทนาประจำหน่วยที่ยังไม่ชัดเจน ใช้คำถามเพื่อให้เกิด ความชัดเจนมากขึ้น
  4. ในขณะที่สนทนาเพื่อให้เกิดการสะท้อนคิดหรือโค้ชสามารถใช้คำพูดเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้ผู้เล่ามีกำลังใจและอยากเล่าต่อ และสร้างบรรยากาศให้เกิดการสนทนาอย่างต่อเนื่อง
  5. ถ้ามีผู้รับการโค้ชคนอื่น ๆ อยู่ในวงสนทนาด้วย ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นเติมเต็มก่อนที่โค้ชจะเติมเต็ม
  6. ถ้ามีประเด็นคำถามควรเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้ลองคิดหาแนวทางแก้ปัญหาที่โค้ชจะตอบหรือให้ข้อเสนอแนะ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ทีม
  7. ไม่สั่ง ไม่สอน ไม่บอกคำตอบ ต้องใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้ถูกนิเทศได้สะท้อนคิดด้วยตนเอง และหาแนวทางที่แก้ไขด้วยตนเอง หากนึกไม่ออก ผู้นิเทศต้องให้ข้อเสนอแนะแต่เป็นเพียงตัวอย่างไม่บอกทั้งหมด และกระตุ้นให้ครูได้คิดเอง
  8. ความสม่ำเสมอ การนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิดต้องมีกำหนดการและตารางการปฏิบัติงานที่แน่นอน ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจำเป็นต้องใช้เวลาในการสร้างความสัมพันธ์ ความเชื่อถือ ในการทำงานร่วมกันกระบวนการสะท้อนงานและความร่วมมืออาจไม่เกิดขึ้นถ้าปราศจากความสม่ำเสมอในการพบกัน
- ทั้งนี้ ผู้ที่ทำกรนิเทศต้องมีคุณลักษณะของการเป็นผู้รู้เกี่ยวข้องกับเนื้อหา วิธีสอน มีบุคลิกความเป็นกัลยาณมิตร มีทักษะการฟัง พูดน้อยลง ฟังมากขึ้น ไม่สั่งการใด ๆ เปลี่ยนคำตอบเป็นคำถามมีพฤติกรรมเชิงบวก และเชื่อมโยงจุดที่จะต้องพัฒนาเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง จูงใจและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาจึงจะช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นตอนและกระบวนการโค้ช

การดำเนินการในการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิดมีขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้

1. Creates trust (สร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้น)
2. Has “big ears, small mouth” (ฟังมากและพูดน้อย)
3. Is non-judge mental (โค้ชไม่ใช่ผู้ตัดสิน)
4. Asks questions (ใช้คำถามเพิ่มความชัดเจน)
5. Shows empathy (มีความรู้สึกร่วมเห็นอกเห็นใจ)
6. Is a constructive critic (วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์)
7. Challenges (สนับสนุนให้ลองวิธีใหม่ๆ)
8. Makes suggestions or Gives advice (มีการให้ข้อเสนอแนะเท่าที่จำเป็น)
9. Invites talk (กระตุ้นให้มีการพูดคุย)
10. Sustained over time มีความต่อเนื่องยั่งยืน
11. Sets and monitors targets (แบ่งเป็นช่วงและวางเป้าหมายชัดเจนนัดหมายการโค้ช

ครั้งต่อไป

12. Gives ownership to teacher (ทำให้ผู้รับการโค้ชรู้สึกว่าเป็นเจ้าของความคิดและการกระทำนั้น)

ผลลัพธ์ที่แสดงถึงความสำเร็จของการโค้ชในรูปแบบชี้แนะสะท้อนคิดได้แก่

1. ครูมีคุณภาพได้แนวคิดและหลักการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching) สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้เรียนมีคุณภาพผู้เรียนได้รับการแก้ปัญหาการเรียนรู้ตามสภาพจริงและสามารถพัฒนาตนเองทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
3. โรงเรียนมีคุณภาพโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีนวัตกรรมทางการการศึกษาที่เกิดจากการพัฒนาคุณภาพครูและคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและคุณภาพการศึกษาได้รับการรับรองตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

การนิเทศแบบเป็นพี่เลี้ยงและผู้สนับสนุน (Mentoring and Supporting)

การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Mentoring) หมายถึงผู้ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้มีศักยภาพการทำงานสูงขึ้น

บทบาทหน้าที่ของ (Mentor)

1. เป็นผู้แนะแนวกลุ่มผู้รับการดูแล (Mentee) ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาและอุปสรรคการทำงานโดยให้ผู้รับการดูแล (Mentee) ตัดสินใจและเลือกแนวทางในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง
2. เป็นพันธมิตรที่คอยให้ข้อมูลแก่ Mentee แต่ละคนในกลุ่ม Mentee เกี่ยวกับจุดอ่อนจุดแข็ง โดยวิธีการให้ผู้รับการดูแลเล่าปัญหาโดยพี่เลี้ยง Mentor จะฟังอย่างตั้งใจเห็นอกเห็นใจและให้ข้อมูลความเห็นทั้งด้านดีและด้านที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างตรงไปตรงมาและเป็นมิตร
3. เป็นผู้กระตุ้นให้กลุ่มผู้รับการดูแลร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และอนาคตของสถานศึกษาว่าจะไปทิศทางใดและจะขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างไร
4. เป็นผู้มีความรู้ทักษะและประสบการณ์ในการจัดการศึกษาทำให้มีแนวทางในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จและสามารถให้แนวทางแก่กลุ่มผู้รับการดูแล Mentee ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ให้บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดและผู้เชื่อมโยง Mentee กับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาและ
เครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจะสามารถช่วยให้Mentee เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานได้

5. เป็นผู้ทำหน้าที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้รับการดูแล Mentee ได้มีโอกาสแสดงความสามารถเป็นที่
ประจักษ์ (Visibility)

การใช้วิธีการ Mentoring จะช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

1. การช่วยให้กลุ่มกำหนดประเด็นในการประชุมพบปะกัน
2. การให้คำแนะนำหัวข้ออภิปรายและโครงการที่จะช่วยให้กลุ่มเรียนรู้เพิ่มขึ้น
3. การกระตุ้นให้กลุ่มแสดงความคิดเห็น
4. การให้คำปรึกษาเมื่อกลุ่มต้องการ
5. การสนับสนุนกลุ่มโดยเชื่อมความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มกับบุคคลอื่นในองค์กร
6. การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิกในกลุ่มเป็นรายบุคคล

ประโยชน์ของนิเทศแบบ Mentoring

1. สร้างกลุ่มคนที่มีความสามารถมีศักยภาพได้เร็วกว่าปกติ
2. จูงใจให้ครูปฏิบัติงานที่มีผลการปฏิบัติงานดีและมีศักยภาพในการทำงานสูงให้คงอยู่กับหน่วยงาน
3. กระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานสร้างผลงานมากขึ้นพร้อมที่จะทำงานหนักและท้าทายมากขึ้น
4. สร้างบรรยากาศของการนำเสนองานใหม่ๆหรือความคิดนอกกรอบมากขึ้น
5. สร้างระบบการสื่อสารแบบสองทาง (two way communication)

การนิเทศแบบกัลยาณมิตร

การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยและความก้าวหน้า
ทางด้านเทคโนโลยี ตลอดจนความต้องการของตลาดแรงงาน การจัดการศึกษาในสถานศึกษาจำเป็นต้อง
ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับภาวะการณ์ปัจจุบัน บุคลากร ครู-อาจารย์ ผู้บริหารจำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติม
ให้มีความรู้ความสามารถเท่าทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้ครู-อาจารย์ใน
สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายตามความคาดหวังของหลักสูตรในยุคของการปฏิรูปการศึกษา
คือ การนิเทศการศึกษา

การนิเทศมีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษา ก็เพราะเป็นรูปแบบของการบริหารการศึกษาที่
ต้องการการมีส่วนร่วมของบุคคล เป็นลักษณะของการบริหารตามรูปแบบประชาธิปไตยการนิเทศใช้ลักษณะ
ต่างๆ ของประชาธิปไตยมาดำเนินการ ได้แก่การเคารพซึ่งกันและกัน การประชุมปรึกษาหารือกัน การให้
ความร่วมมือและประสานงาน การร่วมมือแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ความมุ่งมั่นในการบริหาร
จัดการด้านวิชาการในการปฏิรูปการเรียนรู้เน้นเป็นองค์ประกอบสำคัญ แนวคิดที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ
กัลยาณมิตรนิเทศ คือ หลักธรรมความเป็นกัลยาณมิตรของพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย ได้แก่ ความมี
น้ำใจ การร่วมทุกข์ร่วมสุข การช่วยเหลือเกื้อกูล แนะนำแนวทางที่ถูกต้องด้วยการยอมรับนับถือและให้เกียรติซึ่ง
กันและกัน เป็นการนิเทศที่มุ่งการพัฒนาคนมากกว่าการพัฒนาเอกสารและผลงาน

กัลยาณมิตร 7 ประการในการนิเทศ

สุวาริ สอนจรรยา กล่าวเกี่ยวกับการนำหลักธรรม 7 ประการมาใช้ในกัลยาณมิตรนิเทศ ดังนี้

1. ปิโย - น่ารัก สบายใจ สนับสนุน ชวนให้อยากปรึกษา
2. ครุ - นำเคารพ ประพฤติสมควรแก่ฐานะ อบอุ่น เป็นที่พึ่งปลอดภัย
3. ภาวนีโย - นายก่อง / ทรงคุณความรู้ / ภูมิปัญญาแท้จริง และหมั่นปรับปรุงตนอยู่เสมอ
4. อตตัจ - รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าควรพูดอะไร อย่างไร เป็นที่ปรึกษาที่ดี
5. วจนก ขโม - อุดหนุนต่อถ้อยคำ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษา / คำถาม/คำวิพากษ์วิจารณ์
6. คมภีรญจกถกตต - แลกเปลี่ยนเรื่องลึกๆได้ อธิบายเรื่องที่ยากให้เข้าใจได้
7. โน จฏฐานะ นีโยชเน - ไม่แนะนำเรื่องเหลวไหล แนะนำไปในทางเสื่อม

การนิเทศทางการศึกษาที่เป็นกรนิเทศแบบกัลยาณมิตร จึงเป็นการพัฒนาครูในลักษณะของ INN ซึ่งเป็นสูตรของศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี คือ information /node /network (สมน อมรวิวัฒน์. 2547)

1) การพัฒนา information คือ พัฒนาความรู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ให้แก่ครูของเรา

2) การสร้าง node คือ จุดที่จะกระจายความรู้ความสามารถต่อจากเรา ในโรงเรียนของท่านเอง ต้องมี node ที่จะช่วยแบ่งเบาภาระของท่าน เช่น กลุ่มครูที่ชำนาญในเรื่องต่างๆ พร้อมทั้งจะกระจายการปฏิรูปการเรียนรู้ภายในโรงเรียนต่อไป

3) การสร้าง network คือ การขยายเครือข่ายของเราออกไปให้มาก

ถ้าเราใช้สูตร INN ของคุณหมอประเวศ ก็จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่รวมศูนย์อยู่ที่ตัวแต่กระจายลักษณะการนิเทศออกไปสู่กลุ่มต่างๆ ในโรงเรียนและครอบคลุมครูทั้งโรงเรียน

สมน อมรวิวัฒน์ (2547) ได้กล่าวถึงกระบวนการกัลยาณมิตรนิเทศสำหรับผู้บริหารซึ่งเน้น 5 กระบวนการสำคัญ ดังนี้

1. กัลยาณมิตรนิเทศเน้นการนิเทศคนไม่ใช่เทศกระดาด

การนิเทศครูในโรงเรียนเป็นการนิเทศคนไม่ใช่การนิเทศกระดาดและอุปกรณ์ เพราะฉะนั้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตรจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าผู้บริหารไม่สนใจครู ไม่สนใจนักเรียน การดำเนินการควรมีการพูดคุยกับครู สนทนาเป็นกลุ่มหรือสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการนิเทศคนแล้วเราจะได้ปัญหาและแนวทางแก้ไขมากกว่านิเทศกระดาด

2. กัลยาณมิตรนิเทศ เป็นกระบวนการ "ให้ใจ" และ "ร่วมใจ"

การนิเทศคนจะนิเทศไม่ได้ถ้าไม่ได้ใจของเขา เพราะถ้าจำใจแล้วจำใจจะน่าเบื่อ อะไรก็ตามที่จำใจทำแล้วไม่เกิดฉันทะ เพราะฉะนั้นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาคือทำอย่างไรจะให้ครูในโรงเรียนของเราจะมีใจไม่มาโรงเรียนแต่กาย เพราะฉะนั้นสิ่งแรกคือทำอย่างไรจึงจะได้ใจเขามาแล้วครูในโรงเรียนของเราทำงานสำเร็จ เป็นความสำเร็จจากการร่วมใจของทุกคน

3. กัลยาณมิตรเริ่มต้นที่ "ศรัทธา"

การที่จะได้ใจต้องสร้างศรัทธา ศรัทธานั้นสร้างไม่ยาก พอเริ่มยิ้มให้กันศรัทธาจะเกิดขึ้น ใช้ผัสสะทั้ง 6 ให้ได้เห็น ให้ได้ยิน ให้ได้สัมผัสด้วยกาย วาจา ใจ คือเป็นการสร้างรอยยิ้มให้เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม เอน้ำขุนไว้ใส น้ำใสไว้นอก แสดงความเอาใจใส่ สร้างความไว้วางใจ สร้างความเชื่อมั่นในทางเสริมแรงกัน

4. กระบวนการกัลยาณมิตรนิเทศเน้นการสร้างสังคมการเรียนรู้

ผู้บริหารที่ฉลาดจะพยายามค้นหาว่าครูแต่ละคนเขามีดีอะไร แล้วใช้สิ่งที่เขาดีมาแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กันจะช่วยสร้างความมั่นใจให้เขาทีละนิดๆ ให้เขาได้มีโอกาสแสดง มีโอกาสคิด เน้นการสื่อสารกันอย่างสม่ำเสมอ มีจดหมายข่าว มีกระดานข่าว มีกล่องรับฟังความคิดเห็น มีการสื่อสารกันอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ จะทำให้โรงเรียนมีชีวิตชีวา

5. กระบวนการกัลยาณมิตรนิเทศมาจากฐานปัญญาธรรม ฐานเมตตาธรรม และฐานความเป็นจริงในชีวิต

ฐานที่ 1 ปัญญาธรรม คือ ฐานความรู้ ผู้บริหารจะมัวพูดว่าไม่รู้อยู่ตลอดเวลาไม่ได้ ในการที่จะแสวงหาความรู้มีป้ายกระดานข่าวให้ความรู้ครู มีความสะดวกในการค้นหาความรู้ข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งฐานความรู้นี้เป็นฐานที่สำคัญ

ฐานที่ 2 เมตตาธรรม คือ ฐานความรัก ก่อนอื่นต้องเมตตาตัวเอง ไม่ควรจะโหมงานอยู่คนเดียว พยายามกระจายงาน พยายามทำตนให้มีชีวิตชีวา พยายามสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทุกอย่างเป็นฐานของความเมตตาทั้งสิ้น

ฐานที่ 3 คือ ฐานความเป็นจริงในชีวิต เป็นฐานทางวัฒนธรรม ถึงแม้ว่าเป็นครูเหมือนกันมีประสบการณ์คล้ายคลึงกัน แต่เมื่อมาทำงานร่วมกัน ผู้บริหารต้องเข้าใจวัฒนธรรมของแต่ละคน แล้วมีความสามารถที่จะสร้างวัฒนธรรมองค์กรของตน

เทคนิคการนิเทศในรูปแบบต่างๆที่นำมาบูรณาการในการนิเทศ ได้แก่

เทคนิคการนิเทศโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC (Professional Learning Community) ของ สพฐ.

1. ความหมายของ PLC

หมายถึงการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน

2. วัตถุประสงค์ PLC

- 2.1 เพื่อเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีประสิทธิภาพ
- 2.2 เพื่อให้เกิดการร่วมมือ ร่วมพลังของทุกฝ่ายในการพัฒนาการเรียนการสอนสู่คุณภาพของผู้เรียน
- 2.3 เพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพครูด้วยการพัฒนาผู้เรียน

3. องค์ประกอบของ PLC

- 3.1 ต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน หมายถึง มีเป้าหมาย ทิศทางเดียวกัน มุ่งสู่การพัฒนาการเรียนการสอนสู่คุณภาพผู้เรียน / ประเด็น ที่จะ PLC
- 3.2 ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ หมายถึง ต้องเปิดใจ รับฟัง เสนอวิธีการ นำสู่การปฏิบัติและประเมินร่วมกัน

Open เปิดใจรับและให้

Careใส่ใจต่อความรู้สึกของสมาชิกร่วมวง PLC

Shareแบ่งปันความรู้ และประสบการณ์

3.3 ภาวะผู้นำร่วม หมายถึง การทำ PLC ต้องมีผู้นำและผู้ตามในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.4 กัลยาณมิตร หมายถึง เป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพ เติมเต็มส่วนที่ขาดของแต่ละคน

3.5 ต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง ต้องเน้นการทำงานที่เปิดโอกาสการทำงานที่ช่วยเหลือกันมากกว่าการสั่งการ มีชั่วโมงพูดคุย

3.6 การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การเรียนรู้การปฏิบัติงานจากการทำงานสอนและตรงกับภาระงานคือการสอน สู่คุณภาพผู้เรียน

4. กระบวนการ PLC

4.1 ต้องมีการรวมกลุ่ม PLC และกลุ่มนั้นต้องมีลักษณะคล้ายๆกัน เช่น

4.1.1 จัดกลุ่มครูที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน กลุ่มครูที่สอนวิชา/กลุ่มสาระเดียวกันในระดับชั้นเดียวกันกลุ่มครูที่สอนวิชา/กลุ่มสาระเดียวกันในช่วงชั้นเดียวกัน กลุ่มครูตามลักษณะงาน

4.1.2 จำนวนสมาชิก 6-8 คน (ผู้บริหาร/ศึกษานิเทศก์ หมุนเวียนเข้าร่วม ทุกกลุ่ม)

4.1.3. ระยะเวลา 2-3 ชม/ต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งปีการศึกษา กำหนดเป็นชั่วโมงชัดเจน จะดีมาก

4.1.4 จัดชั่วโมงอยู่ในภาระการสอนของครู/ภาระงาน เพื่อให้ไม่รู้สึกว่าเพิ่มภาระเพิ่มขึ้น

4.1.5 การจัด PLC ควรใช้ ICT ในการเข้ากลุ่มระหว่างการดำเนินการ

4.2 บทบาทของบุคคลในการทำ PLC

4.2.1 คุณอำนวย (Knowledge Facilitator : KF) มีบทบาทในการสร้างบรรยากาศให้เกิดการรวมตัวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กล่าวพูดกล้าคุยรักษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกควบคุมประเด็นการพูดคุย และช่วยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น

4.2.2 คุณกิจ/สมาชิก (Knowledge Practitioner : KP)ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้/เล่าเรื่อง/เล่าประสบการณ์(Tacit Knowledge)ของตนเองจากการปฏิบัติจริงเปิดใจรับฟัง และเสนอความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ รับแนวทางไปปฏิบัติ/นำผลไปเสนอ /ผู้หาข้อมูลเพิ่มเติม/และนำผลมาเสนอ พร้อมทั้งยอดบันทึก logbook ของตนเอง

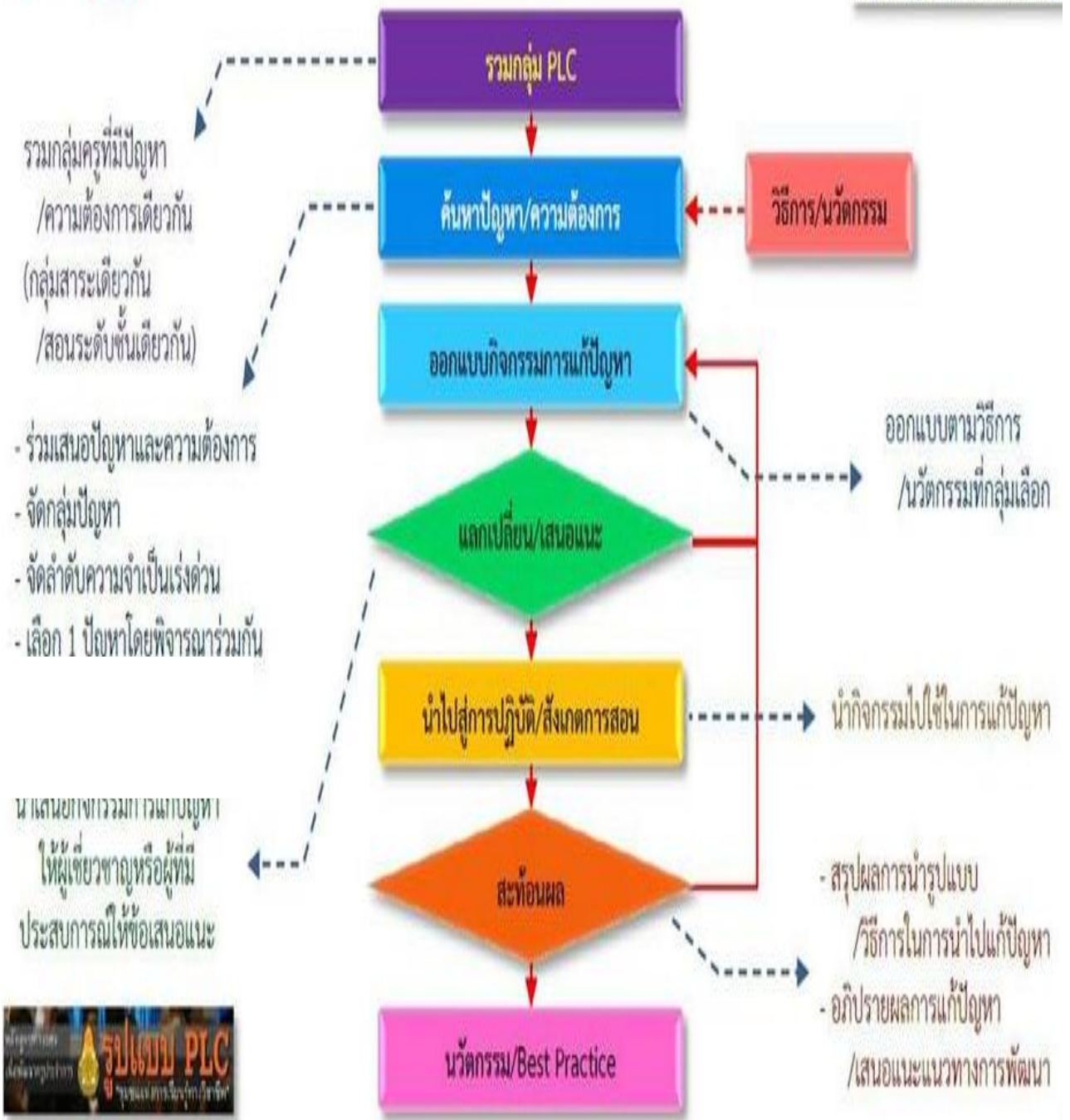
4.2.3 คุณลิขิต (Note Taker : NT) มีหน้าที่จดบันทึก หรือบันทึกความรู้ จับความให้ได้ถูกต้องเที่ยงตรงบันทึกให้ได้รายละเอียดที่ผู้เล่าเล่าเป็นผู้ฟังที่ดีหรือเป็นสมาชิกคนหนึ่งนำเอาข้อมูลจากการเล่า / วิเคราะห์ตีความของกลุ่มไปไว้ในฐานข้อมูลที่สมาชิกหรือผู้สนใจจะเข้าถึงได้ง่ายสรุปประเด็นการสนทนาและแนวทางแก้ปัญหา พร้อมบันทึก Logbook

4.2.4 คุณเอื้อ (Chief Knowledge Officer : CKO)มีหน้าที่จัดกระบวนการให้เกิด “ตรงร่วม” (Shared Vision / Common Goal)ให้กำลังใจ/ให้รางวัลเมื่อดำเนินการเกิดผลสำเร็จจับภาพรวมเพื่อให้งาน PLC เห็นว่า PLC เพื่ออะไรส่งเสริมให้ออกไปเรียนรู้หรือและนำเสนอผลงานต่อองค์กรภายนอก (อาจไม่มีทุกครั้งก็ได้)

3.กลุ่มร่วมกันคิด/ค้นหา “ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน”หาปัญหาสำคัญที่สุด สิ่งที่ต้องระวัง คือ การไม่ช่วยกันค้นหาปัญหาที่แท้จริง ผลักปัญหาออกจากตัว

ขั้นตอนการนำ PLC ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

ขั้นตอนการนำกระบวนการ PLC สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาของสพฐ.

ส่วนที่ 4

เครื่องมือนิเทศการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ได้ร่วมศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี/รูปแบบ/วิธีการนิเทศการศึกษาที่หลากหลาย รวมทั้งนโยบาย ของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการนิเทศ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ซึ่งได้นำหลักคิด รูปแบบ ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศ ติดตามโรงเรียนในสังกัดฯ โดยได้ร่วมกันจัดทำเครื่องมือการนิเทศการศึกษา สำหรับศึกษานิเทศก์นำไปใช้ในการนิเทศติดตามโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาการจัดการ การศึกษาโรงเรียนในสังกัด โดยแยกเป็น 2 แบบ ดังต่อไปนี้

แบบที่ 1 : เครื่องมือสำหรับนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการ ตามนโยบายของรัฐบาล/สพฐ. จะใช้เครื่องมือตามแบบนิเทศ ติดตามของแต่ละโครงการ ซึ่งจะไม่นำมาไว้ในเอกสารนี้

แบบที่ 2 เครื่องมือสำหรับศึกษานิเทศก์ เพื่อใช้ในการนิเทศ ติดตามประเมินผลการศึกษา รวมทั้ง การร่วมกิจกรรม PLC กับ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่รับผิดชอบ ตามภาระงาน ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกการสังเกตการสอนในชั้นเรียน
2. แบบบันทึกการ (Logbook) ของศึกษานิเทศก์ สำหรับใช้บันทึกในการเข้าร่วมวง PLC

(Professional Learning Community)

3. แบบบันทึกการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานตามแนวทาง PLC ของโรงเรียน เป็นเครื่องมือ สำหรับศึกษานิเทศก์ใช้ในการติดตามการนำสังคมแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน

แบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร
และการติดตามโครงการ/กิจกรรม ตามนโยบายของ สพฐ. ภาคเรียนที่ .....ปีการศึกษา .....
และ ภาคเรียนที่ ..... ปีการศึกษา .....

.....

ชื่อโรงเรียน.....เครือข่าย.....อำเภอ.....

ชื่อผู้อำนวยการโรงเรียน..... จำนวนครู.....คน

ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาล 1.....คน ชั้นอนุบาล 2.....คน ชั้นอนุบาล 3.....คน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา .....คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....คน

รวมนักเรียนทั้งสิ้น.....คน เป็นโรงเรียนขนาด เล็ก กลาง ใหญ่

ที่	เรื่อง / รายการที่นิเทศ	แนวทางที่โรงเรียนดำเนินการ	ปัญหา/อุปสรรค
1	การปรับปรุงหลักสูตร และการนำ หลักสูตรไปใช้ -ระดับปฐมวัย -ขั้นพื้นฐาน		
2	การพัฒนาการอ่าน การเขียนของนักเรียน อ่านไม่ออก.....คน อ่านได้ตามเกณฑ์.....คน ปรับปรุง.....คน เขียนไม่ได้.....คน		
3	การพัฒนาการจัดการเรียนการ สอนภาษาอังกฤษ 3.1 นโยบายติดป้ายภาษาอังกฤษ ในโรงเรียน 3.2 การพัฒนาการทักษะเรียน การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร		
4	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดย ใช้กระบวนการ PLC -ร.ร ดำเนินการอย่างไร -ใช้เวลา.....ชม.		

ที่	เรื่อง / รายการที่นิเทศ	แนวทางที่โรงเรียนดำเนินการ	ปัญหา/อุปสรรค
5	การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” ปรับรูปแบบตามตัวชี้วัด		
6	การดำเนินงานตามนโยบายสะ เต็มศึกษา (STEM) 6.1 ระดับปฐมวัย 6.2 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
7	การบริหารจัดการตามโครงการ โรงเรียนแม่เหล็ก (ขนาดเล็ก , เรียนร่วม)		
8	การขับเคลื่อนการยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8.1 O-net 8.2 NT 8.3 RT (การอ่าน ในของ นักเรียน ชั้น ป.1)		

ที่	เรื่อง / รายการที่นิเทศ	แนวทางที่โรงเรียนดำเนินการ	ปัญหา/อุปสรรค
9	การจัดการเรียนการสอน ด้วย - DLTV - DLIT - New DLTV		
10	การดำเนินงานตามโครงการ บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย		

11. การสอนประวัติศาสตร์

.....

.....

12. โรงเรียนวิถีพุทธ

.....

.....

13. การพัฒนาระบบประกันภายในสถานศึกษา

.....

.....

14. การบริหารจัดการหนังสือเรียน

.....

.....

15. ภาพรวมของโรงเรียน

15.1 ผู้บริหารใส่ใจให้ความสำคัญต่องานวิชาการ

.....

.....

15.2 การเอาใจใส่ต่อการจัดการเรียนการสอนของครูและการดูแลนักเรียน

.....
.....

15.3 พฤติกรรมของนักเรียน(กิจกรรมนันทนาการ/การแต่งกาย/ความสะอาด

.....
.....

15.4 สภาพห้องเรียน

.....
.....

15.5 สภาพอาคาร สถานที่และบริเวณโรงเรียน

.....
.....

15.6 จุดเด่นของโรงเรียน

.....
.....

15.7 สิ่งที่ควรพัฒนา

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
(.....)
ตำแหน่ง.....

แบบบันทึกการนิเทศการจัดการเรียนรู้ (แบบสังเกตชั้นเรียน)

ชื่อโรงเรียน.....เครือข่าย.....อำเภอ.....

ชื่อ-สกุล (ครูผู้สอน).....สอนชั้น.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....เรื่องที่สอน.....

วัน เดือน ปี ที่นิเทศ..... เวลา.....

ที่	กิจกรรม / รายการนิเทศ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ			ข้อเสนอแนะ
				ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
1	การเตรียมการสอน (มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือวัดและประเมินผล)						
2	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน มีเทคนิคที่น่าสนใจ (ใช้สื่อ เพลง เกมประกอบ)						
3	ชั้นสอน - สอนแบบบรรยาย - สอนแบบสาธิต - สอนแบบมีส่วนร่วม - สอนเน้นให้เด็กลงมือปฏิบัติ - ใช้คำถามกระตุ้นกระบวนการคิด - การสอนแบบ Active Learning						
4	การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน - ห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบ - การจัดมุมความรู้หรือป้ายนิเทศ - มีมุมหนังสือหรือสื่อการเรียนรู้ - มีการจัดแสดงผลงานนักเรียน - อื่นๆ						
5	บุคลิกของครู - ยิ้มแย้มแจ่มใส - เอาใจใส่เด็กทุกรายบุคคลอย่างทั่วถึง - มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วย						

	ความอ่อนโยนให้ความอบอุ่น มีเมตตาต่อเด็ก						
6	พฤติกรรมของนักเรียน - กระตือรือร้น/สนใจเรียน - กล้าแสดงออก - ตอบสนองให้ความร่วมมือใน กิจกรรม - มีระเบียบวินัย สุภาพ อ่อน น้อม						

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดที่ควรพัฒนา

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
(.....)
ตำแหน่ง.....

แบบบันทึกการสังเกตชั้นเรียน (การศึกษาชั้นเรียน : Lesson Study)

เรื่อง ..... กลุ่มสาระการเรียนรู้.....
 ชั้น..... จำนวนนักเรียน..... คน
 ผู้สอน..... โรงเรียน.....
 ผู้สังเกตการสอน..... วัน เดือน ปี เวลา.....
 วัตถุประสงค์/ประเด็นการสังเกต
 1.....
 2.....
 3.....

การจัดกระบวนการเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
1. ^{ขั้น} นำ	1. ^{ขั้น} นำ ....
2. ^{ขั้น} สอน	2. ^{ขั้น} สอน ....
3. ^{ขั้น} สรุปองค์ความรู้	3. ^{ขั้น} สรุปองค์ความรู้ ....
4. ^{ขั้น} การใช้สื่อ	4. ^{ขั้น} การใช้สื่อ ....

5.การวัดประเมินผล	5.การวัดประเมินผล
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

พฤติกรรมทั่วไปของครู

.....
.....
.....

พฤติกรรมทั่วไปของนักเรียน

.....
.....
.....

สรุปข้อค้นพบ/ประเด็นที่น่าสนใจ/ประเด็นที่ต้องการคำตอบเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ)..... ผู้นิเทศ
(.....)
ตำแหน่ง.....

บันทึกของศึกษานิเทศก์ (Supervisor Logbook)

ครั้งที่..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....สถานที่.....
ผู้เข้าร่วม จำนวน.....คน ประกอบด้วย.....

วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

กิจกรรม/ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ

ผลที่เกิดขึ้น

สิ่งที่ได้เรียนรู้

สิ่งที่จะทำต่อไป/การนำไปใช้

ความประทับใจ/นัดหมาย ครั้งต่อไป.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
(.....)

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สพป.มุกดาหาร

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง
(.....)

ตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลฯ

แบบบันทึกการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานตามแนวทาง PLC (ระยะที่ 1)

โรงเรียน..... กลุ่มเครือข่าย.....

สพป.มุกดาหาร

ข้อที่	รายการติดตาม	รายการปฏิบัติ		ร่องรอย/หลักฐาน
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
1	กำหนดแผน/Time line การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ของโรงเรียน			
2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน PLC			
3	มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการ PLC ทุกคน			
4	เปิดใจและเชื่อมั่นในการเรียนรู้ร่วมกัน			
5	ยอมรับว่าการสอนและการปฏิบัติงานของครูมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน			
6	เสนอประเด็นปัญหาที่พบจากการเรียนรู้ของผู้เรียน			
7	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน			
8	มีจุดประสงค์ร่วมกันในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน			
9	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและแสดงความคิดเห็นต่อผู้อื่นด้วยทัศนคติเชิงบวก			
10	ร่วมกันคัดเลือกประเด็นปัญหา			
11	ระดมสมองนำเสนอวิธีแก้ปัญหาจากประสบการณ์			
12	หาข้อมูล/ความรู้เพิ่มเติม เพื่อมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้			
13	อภิปรายสรุปและเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม			
14	ครูมีการบันทึกการร่วม PLC			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สพป.มุกดาหาร

วัน/เดือน/ปี .....

แบบนิเทศ ติดตามการดำเนินงานตามแนวทาง PLC (ระยะที่ 2)

โรงเรียน..... กลุ่มเครือข่าย.....

สพป.มุกดาหาร

ข้อที่	รายการติดตาม	รายการปฏิบัติ		ร่องรอย/หลักฐาน
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
1	นำแนวทางการแก้ไขปัญหาสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน			
2	การร่วมมือร่วมพลังของครูผู้สอน ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง			
3	การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียน			
5	การปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียน			
6	การเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องระหว่าง การปฏิบัติงาน			
7	การทำงานร่วมกันด้วยความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน			
8	การนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ในการ พัฒนาการเรียนการสอนตามบริบทของสถานศึกษา			
9	การตรวจสอบการปฏิบัติงานของครูกับผลการเรียนรู้ ของผู้เรียน			
10	อภิปรายผลการสังเกตการสอนและปรับปรุงแก้ไข			
11	สรุปผลวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลดีต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน			
12	บันทึกทุกขั้นตอนการทำงานกลุ่ม : ระบุปัญหา วิธีแก้ การทดลองใช้ ผลที่ได้			
13	สมาชิกร่วมสังเกตการสอนและเก็บข้อมูล			
14	แบ่งปันประสบการณ์ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้			
15	การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน			
16	การนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สพป.มุกดาหาร

วัน/เดือน/ปี .....

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.มารุต อุปนิสากร	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกอาหาร
นายณรงค์ โล่ห์คำ	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกอาหาร

คณะทำงาน

๑. ดร.วิหาญ พละพร	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลฯ
๒. นางทวิกา บำรุงสวัสดิ์	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๓. นางสาวภัชชี ภูมิหาทอง	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๔. นางประยูรรัตน์ เดชประมวลพล	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๕. นายถาวร บัณฑิตเสนา	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๖. นายเสถียร ถิ่นมุกดา	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๗. นางกรรณิการ์ บัณฑิตเสนา	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๘. นางฉวีวรรณ มีสติ	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๙. นายยิ่งศักดิ์ วรโยธา	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๑๐. นายพงษ์อำมาตย์ กลางประพันธ์	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๑๑. ดร.คมกริช ไชยทองศรี	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๑๒. ดร.กิงแก้ว ภูทองเงิน	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๑๓. นางรัตติยา ศรีนาม	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๑๔. นางชลนภา ประภาศรี	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๑๕. นางณริศรา ว่องไว	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๑๖. นางทองพูล งามข้า	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สพป.ชุมพุกอาหาร
๑๗. นายอดิสร ก้อนคำ	ศึกษานิเทศก์ สพป.ชุมพุกอาหาร

